

Sreda, 5. juni 2002.
Svedok Džemail Bećiri (Xhemail Beqiri)
Svedok Nusret Šabani (Nusret Shabani)
Svedok Šukri Buja (Shukri Buja)
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.35 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću. Imate još 45 minuta.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svojoj izjavi vi ste naveli da vaša porodica živi već stotinama godina u selu Račak (Recak). Je li to tačno?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je u selu Račak bilo i porodica srpske nacionalnosti?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad su Srbi živeli u Račku?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada, pitam zato što su...

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, živeli su koliko god se ja mogu setiti. Sada su otišli. Počeli su da odlaze još i ranije, mislim da je samo jedan ostao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vaša zemljakinja Drita Emiri (Drite Emiri) nam je rekla da u Račku nije bilo srpskih porodica?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: U Petrovu (Petrove), Prištini (Priština), u Račku, na putu prema tim mestima bila su tri domaćinstva ranije i oni su tamo živeli sve do masakra u Račku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da odnosi sa Srbima nikad nisu bili dobri, tako pišete u svojoj izjavi, a imali ste samo tri porodice tu u celoj okolini?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: U području Štimlja (Shtime) odnosi su bili dobri do 1999. godine. Niko nije zlostavljao Srbe, barem koliko ja znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad su počeli da zlostavljaju Srbe?

SUDIJA MEJ: To pitanje pretpostavlja da je bilo zlostavljanja. Gospodine Bećiri (Xhemal Bećiri), pitanje bi trebalo da glasi ovako: Da li su Srbi bili izloženi zlostavljanju?

SVEDOK BEĆIRI: Ne, niko nije zlostavljao Srbe. To je išlo u drugom smeru. Srbi su maltretirali Albance.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May), vi ste mi skratili unakrsno ispitivanje. Ne vidim zašto bi sad i pitanja postavljali umesto mene.

SUDIJA MEJ: Sada, slušajte, ako postavljate pitanja koja sadrže pretpostavke koje nisu fer prema svedoku bićete zaustavljeni. Pitanje treba da glasi onako kao što sam ja rekao, da li su Srbi bili zlostavljani ili ukoliko to želite drugačije reći, Srbi su bili zlostavljani, zar ne? Međutim, ne možete postavljati pitanje koje već sadrži odgovor koji vam svedok nije dao? Ako to radite, zaustaviću vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nadam se da ćete taj kriterijum da primenite prema drugoj strani koja samo takva pitanja i postavlja.

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi gde ste vi, vi ste rekli da ste taksista bili i tako dalje, evo vidim ovde četiri godine, gde ste vi budući u Račku taksista bili registrovani? Gde ste plaćali porez? Gde ste plaćali struju, druge dažbine i tako dalje, i one osnovne građanske obaveze?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Radio sam kao vozač taksija od 1992. do 1994. godine, u opštini Štimlje i tamo sam plaćao poreze do 1994. godine. 1994. godine odustao sam od tog posla jer više nisam tamo mogao raditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste rekli da ste od 1992. do 1996. godine tako radili, sad kažete 1994. godine. Koliko ste radili, dve ili četiri godine?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Radio sam dve godine, a ostatak tog perioda nisam radio jer se nisam dobro osećao, iako sam nastavio da plaćam porez do 1996. godine. Policija me je na to prisilila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, pošto ste bili stanovnik Račka, taksista, kretali se, vi ste sigurno dobro upoznati sa prilikama koje su bile u opštini Štimlje i u celom Račku. Je li tako?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Nisam imao takva ovlašćenja. Ja sam se brinuo o mojoj porodici, a vi biste trebali to bolje znati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi kad su prvi put organizovano pripadnici UČK se ustanovili u vašem kraju?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne znam ništa o tome. Ne znam ni za jedno mesto u selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li uopšte znate koliko je pripadnika UČK bilo u vašem kraju neposredno pred rat?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne mogu vam dati tačan broj. Mogu da idem i pitam vojne nadređene o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znete otprilike valjda, ne tačne, otprilike?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Žao mi je, ali moram da kažem da nisam bio pripadnik UČK (Ushtria Clirimtare e Kosoves).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ja vas ne pitam da li ste bili pripadnik, samo vas pitam koliko ih je po vašoj proceni bilo u tom kraju otprilike? Ako ne možete da odgovorite, samo kažite ne znam i idemo dalje.

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne znam, ja nisam bio vojni oficir.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a kažite mi, da li znate ko je Mehmet Mustafa (Mehmet Mustafa) iz Račka?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ima mnogo Mustafa, ne znam. Ja ne znam tu osobu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mehmet Mustafa, imate u Račku mnogo Mehmet Mustafa?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ima mnogo Mehmeta Mustafa. U selu ima više od 300 domaćinstava, više od 2.000 stanovnika, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja mislim na onog Mehmet Mustafu čija je kuća bila sedište UČK u Račku. Da li vam je to bilo poznato?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate ko je Buja Šukri (Shukri Buja)?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da. Ja sam tu osobu video nakon rata. On je iz sela Bujanice (Bujan) i ako njega trebate, pozovite ga da dođe ovamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. A da li znate ko je oko Račka iskopao rovove? Da li ste vi u tome učestvovali?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne, ja nisam lično učestvovao u tome. Vojska je to učinila, vaša vojska je bila stacionirana u Račku gotovo celo vreme nakon masakra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam za rovove koje su iskopali za UČK, koje je iskopao UČK i civili iz Račka i koji su pomagali UČK. Pitam vas u vezi sa onim što su drugi svedoci iz Račka govorili. Da li nešto vi znate o tim rovovima?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne mogu reći šta su oni radili, šta su oni kopali. Sve što ja znam je to da je vojska iskopala te rovove u Piši (Pisha), i tamo je vojska bila koncentrisana zajedno sa policijom i tenkovima. To je sve što znam i znam ono što se dogodilo u Račku 15. januara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, dobro, znači UČK i građani Račka nisu kopali rovove i nije bilo njihovih rovova u Račku i okolini. Je li tako?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: U samom Račku nije ih bilo. Na brdima okolo, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi ništa od toga niste videli?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ja nisam mogao da izlazim jer je moja kuća bila unutar dometa teške artiljerije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači niste ništa videli od ovih rovova ili bilo čega, bilo kakve aktivnosti UČK, nikoga iz UČK. Jesam vas dobro razumeo?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi u svojoj izjavi kažete: "Srbi su hteli", to ja sad citiram ovo šta ste vi rekli: "Srbi su hteli da proteraju se Albance sa Kosova i hteli su da dovedu ljude svoje

nacionalnosti iz Bosne, Hrvatske i da ih nasele na našoj zemlji".
Jeste li vi tako izjavili?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi...

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da završi. Izvolite.

SVEDOK BEĆIRI: Svi su oni bili tamo. Srbi iz Štimlja živeli su u Račku i ostali su tamo do masakra 15. januara. To se dogodilo 15. januara u 6.45. Moj brat je bio pogoden i ubijen sa udaljenosti od 50 metara. Pucali su na mene, pogodili su mi kapu, pogodili su jednog, pogodili su moje rođake Zenira (Zenir) i Halima (Halim) od 12 godina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kakve ovo veze ima, gospodine Mej, s pitanjem koje sam postavio? Pa vas molim da imate u vidu da mi ovo ograničeno vreme se ne troši na odgovore koje nisam tražio.

SUDIJA MEJ: Da, vi ste citirali to od kad su Srbi želeli da isteraju sve Albance i on daje primer.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, pošto ste rekli da je, ja sam rekao da je on tvrdio što je on potvrdio da su Srbi hteli da dovedu svoje ljude iz Bosne i Hrvatske i tako dalje, on ne daje primer za to, gospodine Mej. A recite mi, molim vas, da li su Srbi iz Bosne, Hrvatske ikad pokušavali ili konkretno dolazili u Račak? Da li vam je to poznato?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da. Dolazili su u Račak. Na brdima, u okolini Račka oni su se nalazili za vreme masakra i ostali su još tri meseca nakon masakra tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li vi to govorite o vojsci i policiji?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da, vaša srpska policija i vojska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam za ove Srbe iz Bosne i Hrvatske, što kažete da žele da se nasele kod vas, je li neko od njih dolazio da se naseli u Račak?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Vaši Srbi su svi bili izmešani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas, od koga ste čuli da Srbi žele da proteraju Albance, ko vam je to rekao?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Nakon što je Račak zapaljen u avgustu 1998. godine, 23. avgusta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko vam je rekao to da Srbi žele da proteraju Albance? To je bilo moje pitanje.

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: To je bilo očito.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razumem. Da li je neko došao kod vas u vašu kuću da vas protera iz vaše kuće, da kaže da idete odatle?

SUDIJA MEJ: On je o tome rekao onoliko koliko može. Samo trenutak, gospodine Bećiri. Nema smisla raspravljati o tome. To je jedno od pitanja o kojima ćemo mi morati da odlučimo. Kao što sam vam rekao, on vam je dao jedan primer. A sada idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Je li ja vama smetam ovde sa svojim pitanjima, gospodine Mej, mislim uopšte?

SUDIJA MEJ: Ne. Molim vas idite na sledeću temu, idite dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svojoj izjavi, vi navodite da ste 15. januara u 6.45, čuli veliku eksploziju, a onda kažete da ste odmah krenuli prema brdu. Zašto ste krenuli prema brdu?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: 15. januara 1999. u 6.45, začuli smo pucnjavu i izašli u dvorište. Moj brat je došao iz svoje kuće do nas nakon što je čuo pucnjavu. Nakon toga išli smo uz brdo kroz dolinu zvanu Bećavić (Beqaviq) i išli smo u brda kako bismo

spasili naše porodice. Drugi seljani su nam se pridružili i otišli smo u Čestu gde su srpska policija i vojska opkolili celo selo Račak.

SUDIJA MEJ: Pitanje je bilo zašto ste odlučili ići u brda, a vaš je odgovor da bi spasio svoju porodicu. Da li je to tako?

SVEDOK BEĆIRI: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko vas je bilo kad ste krenuli? Kad ste krenuli u brda koliko vas je bilo?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: 16 iz moje porodice. U mojoj četvrti bilo je nekih 12 domaćinstava i svi su ti ljudi izašli i otišli tamo kako bi spasili svoje živote pred policijskim snagama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je, znači, bilo vas jedno 150, ako se računa da je iz vaše porodice bilo 16, nešto manje iz drugih. Znači, bilo vas je oko 150, grubo, je li tako?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ja nisam mogao da ih prebrojim jer su po nama padali meci srpskih snaga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kažete 13 porodica, vaša porodica sa 16 drugih članova. Ako su druga domaćinstva brojala po deset članova, pa je to 150 ili 200, koliko je to ukupno kada kažete da ste svi otišli u brda?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Mi smo svi otišli. Ja ih nisam mogao prebrojati. Bilo je izbeglica iz Belinaca (Belince), njih pet ili šest.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U toj celoj grupi, da li je neko bio naoružan? Ta grupa vaša što je išla u brda, jeste li bili naoružani?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: To su sve bili civili, deca od 12 godina. Oni nisu mogli biti vojnici i oni su tamo pobijeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne pitam za decu od 12 godina nego pitam da li je tačno da ste krenuli ka rovovima koje

ste već iskopali i koji su predstavljali vatrene položaje UČK kad je počela pucnjava? Dakle, pitam vas sasvim direktno, ne pitam vas za decu od 12 godina.

SUDIJA MEJ: Svedok ne zna ništa o rovovima. Prema tome, tvrditi da ih je on ranije iskopao je lažno predstavljanje njegove izjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nisam rekao da je on kopao rovove, ne znam kako je prevedeno, ne gledam transkript.

SUDIJA MEJ: Pitanje, gospodine Bećiri, za vas glasi: Da li je u vašoj grupi bilo ljudi koji su otišli u brda koji su bili naoružani?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Na to nisam dobio odgovor?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne, niko od nas nije bio naoružan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Maločas ste rekli da je bilo dece od 12 godina. Nije mi poznato da su bilo kakva deca od 12 godina stradala?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Vi izgleda ništa ne znate. Da znate te stvari, znali biste da je bilo ljudi koji su ubijeni, i Sahide (Sahide) je ubijena, telo je uklonjeno i grob je ostao prazan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je znači nova činjenica, da su poginula i neka deca u Račku. Je li tako? Do sad nismo imali predočenu tu činjenicu.

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Vi ste ubijali decu, starce, civile, svakoga, svakoga ko je tamo bio a nije imao oružje. Nismo mogli ostati u selu ni da smo bili naoružani, Srbi nam to ne bi dozvolili. Mi smo svi bili seljani i bili smo nenaoružani. Srbi su sve to uradili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi navodite i objašnjavate kako su nastradali Riza Bećiri (Riza Beqiri), Zenel Bećiri (Zenel Beqiri), Haljim Bećiri (Halim Beqiri). Ko je pucao na ova lica? Ko je pucao na njih?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Srpske snage, vaše. I to su sve bili Srbi iz Štimlja, policajci iz Štimlja. Oni su bili obučeni u uniforme, bili su pripadnici paravojnih formacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas, vi kažete da ste videli kako su oni stradali i to opisujete. Je li tako? Jeste li vi videli kako su oni stradali? Podsetite se svoga opisa toga. Vi govorite o tome kako su oni stradali?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Oni su ubijeni sa udaljenosti od 50 metara. Ubile su ih vaše snage i granate koje ste vi ispalili iz Česte, Pišata (Pishat), Petraštice (Pjetershtice), sa svih strana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Je li znači da su oni stradali od granata?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Njih su ubili meci, ne granate, a onda su tela unakažena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam vas dobro razumeo, molim vas. Prvo su ubijeni mecima, a onda granatama ili prvo granatama pa mecima, a posle izmasakrirani. Jeste li tako rekli?

SUDIJA MEJ: On je odgovorio. Vi ste ga pitali da li su ih ubili meci ili granate i njegov odgovor je bio da su ih ubijali meci, ne granate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, šta vi zamerate mom pitanju? Pitam ga o redosledu koji je malopre izložio i koji mi nije jasan. Ne razumem zašto vi intervenišete.

SUDIJA MEJ: Vaša pitanja su konfuzna i vrlo lako zbunjuju svedoka. To nije fer prema njemu. Koja je vaša poenta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, od čega su stradali ti ljudi čije stradanje opisujete?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: To su vaši komentari.

SUDIJA MEJ: Gospodine Bećiri, ja znam da je to ponavljanje izjave, ali da bismo ubrzali stvari. Postavljeno vam je pitanje o članovima porodice Bećiri koji su poginuli. Kako su poginuli, šta ih je ubilo?

SVEDOK BEĆIRI: Ubile su ih srpske snage, varvari, sa rastojanja od 50 metara.

SUDIJA MEJ: Šta ih je konkretno ubilo?

SVEDOK BEĆIRI: Meci iz mitraljeza, iz snajpera.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nisu ih ubile granate, je li tako?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne na tom mestu. Granate su ispaljivane iznad Račka da se raščisti teren, da UČK ne bi došli u Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa dobro, sad ste znači objasnili šta je bila svrha granata, sad mi još samo objasnite ovaj treći element. Rekli ste onda pošto su ubijeni, oni su masakrirani. Opišite kako su masakrirani?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Pošto su sakupili ljude, saterali su ih u kuće i tamo su ih prebijali. Ja to nisam mogao da vidim zato što sam bio na drugom mestu, ali bilo je ranjenih i onda su došli posmatrači. Kada sam se ja spustio, oni su rekli da dolaze sa brda Bebušit (Bebushit), otprilike deset metara dalje, a onda su pucali na Hisnija (Hysni) i Hazirija (Haziri). Neki od seljana su krenuli sa mnom i mi smo se sklonili u jednom podrumu gde su bili i drugi seljani. Na nas su pucali iz snajpera sa brda Bebušit dok smo mi bili u tom podrumu. Pre toga smo čuli neku viku. Onda je ubijen moj rođak Bajram Mehmeti (Bajram Mehmeti) i Hanemša (Hanemshah Mehmeti), njegova ćerka, dok mu je sin ranjen.

SUDIJA MEJ: Pitanje je bilo kako su tela unakažena ili masakrirana?

SVEDOK BEĆIRI: Jednom su odsekli glavu i izvadili oči, iskopali oči. To sam video u džamiji, kada su odneli tela u džamiju 16. ja sam to video i to je najvarvarskiji postupak koji sam ikad video. To su uradili četnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kažete da su pucali na njih iz snajpera iz brda i kažete da su pucali na njih sa daljine od 50 metara? Da li je tačno i jedno i drugo ili je tačno jedno ili drugo?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: To nije bilo daleko od brda, svega 50 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kažete da su pucali granatama po brdu da ne bi prišla UČK prema vama. Koliko je policija bila daleko od vas, a koliko UČK? Vi ste bili na tom mestu na kome ste bili. Koliko je daleko bila policija, a koliko UČK?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Molim vas ponovite još jednom jer nisam razumeo pitanje. UČK su bili na udaljenosti od četiri kilometra u Rancu (Rance), u Petrovu, kao i u Malopoljcu (Mollopolc), to je južnije, ali ja ih nisam video, jer ja tamo nisam bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste u tom trenutku mogli da vidite i jednog policajca koji puca na vas?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Kada su oni ušli i isterali nas iz kuća, iz kuće Hisni Eminija jedan policajac je došao i prvo isterao neke članove moje porodice. Ubio je na pragu mog brata. I došao je jedan policajac iz Štimlja, ne znam mu ime, ali znam da mu je ime oca Branko. On je rekao da izađemo, i kada sam ja prvi izašao, video sam da oni stavljaju masku, tamo su bili Božo, Miloš, sin Pere, Marinković i jedan čovek iz Štrpca (Shterpce) i još neki drugi. Kad sam video da je moj rođak pao, onda sam video kako dižu automatsku pušku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, malopre ste pomenuli da su došli posmatrači. Kad ste prvi put videli posmatrača 15. januara, kad ste prvi put videli njih? Koliko je sati bilo tada?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Posmatrači su došli oko 17.00 ili 18.00 da preuzmu ranjene, Zura (Zuhra), Feta (Fetaj), Hasan Malići (Hasan Maliqi) i Bajramov mali sin Elami (Elhami) i jedna žena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste ih videli tog jutra gore na brdu, pošto imaju ona karakteristična narandžasta vozila? Da li ste ih videli da stoje gore na brdu?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne, nisam ih video jer ja sam bio u blokadi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete u izjavi da ste 100 metara već bili u brdu i da ste na levoj strani brda Česta videli policajce. Je li tako ili ne?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: To su komentari. To nije sasvim tačno. Ja sam rekao da kad sam izašao iz svoje kuće na udaljenosti od deset metara moglo se videti brdo Česta. Tamo sam video tenkove iz kojih su pucali, i moj brat i rođak koji su ubijeni, kao i komšijina žena sa tog mesta gde sam bio video sam te tenkove na Česti, a vi dajete svoje komentare.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako ste videli posmatrača, znači posmatrači su došli oko 17.00 ili 18.00 te večeri, zašto odmah tada niste, pošto nije bilo u to vreme ni naše policije u tim satima, zašto niste posmatračima ukazali na lica koja su još nastradala i koja vi pominjete? Zašto im niste ukazali tada na ta lica?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Posmatrači su nas pitali za ubijene. Ranjeni su odveženi u bolnicu, a ljudi koji su masakrirani na brdu Bebušit, bilo ih je 24, petoro je preživelo, a ostali su nađeni na tom brdu 16. Ja tamo nisam bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jeste vi onda, znači, to rekli posmatračima toga dana?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači obavestili ste ih to popodne o tome gore, tim ubijenim ljudima i svemu što se dogodilo. Je li tako?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odlično. A recite mi, molim vas, ko vam je rekao da tela 17. ujutru prenesete u džamiju?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Verifikatori su došli 16. Obišli lokaciju, onda su došli u 12.00 sa helikopterom da pogledaju unakažena tela i onda su se vratili. Te večeri seljani su ih odveli u džamiju pre sahrane, a ja sam 16. tačnije 17. išao tamo, to je bila nedelja, pomagao sam da se iznesu tela i nas šestoro je nosilo tela u džamiju. To su bili ljudi koji su ubijeni gore u okolini naselja Beriša (Berisha). A onda ste vi ponovo došli i hteli da preuzmete ta tela i došlo je do borbi 17. i 18. i mrtve ste odvezli u bolnicu u Prištini sa jakim policijskim i vojnim snagama i tamo ste ih držali u bolnici mesec dana, a onda ih vratili. 26 tela je doveženo i mi smo ih sahranili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li videli Vilijema Vokera (William Walker) 16. u Račku? Jeste li razgovarali s njim?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da. On je došao i video žrtve, članove porodice Bećiri. Išao je na brdo Bebušit, a ja u to vreme nisam mogao da napustim kuću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U koliko sati je on došao u selo?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Nisam gledao na sat. Moglo je biti 10.00, 11.00 ili 12.00, ali došao je 16. između 10.00 i 12.00 sati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi molim vas, vi navodite da ste telo Mehmeta Jakupija (Mehmet Jakupi) videli u stanju raspadanja tada kada ste videli druga tela? Kako je to moguće da je njegovo već bilo u stanju raspadanja, a druga nisu?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Sva tela su trulila, ali on je bio moj prijatelj i vrlo me je uznemirilo to što su mu učinili, jer bilo je leševa

kojima su odsečene glave, izvađena srca ili oči. Samo varvari Srbi, i samo četnici su mogli to da urade, nikako Albanci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Videli ste, znači, izvađena srca, odsečene glave, i šta ste još videli od tih varvarstava o kojima govorite?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Šta još užasnije mogu da navedem osim tako unakaženih tela?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Navedite to sve što ste videli. Interesuje me sve to što ste vi videli, sad što ste nabrojali, izvađena srca, odsečene glave, šta još ste videli?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Tog dana su žene uterali u kuće zajedno sa decom, a muškarci su odvojeni od njih, odvedeni i ubijeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ja vas pitam o izgledu tih beživotnih tela kojima su izvađena srca...

SUDIJA MEJ: Dovoljno ste o tome govorili. Svedok je dao svedočenje o tome i vaše vreme je sada isteklo. Ne, iskoristili ste svoje vreme. Ima li pitanja prijatelja Suda? Gospodine Tapušковиću?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, časne sudije, ja bih imao nešto malo da pitam gospodina Bećirija. Gospodine Bećiri, vi ste u vašoj izjavi rekli da je vaš brat Riza Bećiri imao dva sina u OVK od kojih je Beke (Beqe) od samog početka bio pripadnik OVK. Je li tako?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da. Beke je već bio član UČK od avgusta 1998. godine kada je spaljen Račak. Tada je on otišao da se pridruži UČK, a drugog puta, pošto su ubili njegovog oca i dva brata, drugi njegov brat je takođe uzeo oružje i otišao u brda 20. maja 1999. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja sam hteo da vas pitam, gospodine Bećiri, ovaj sin koga ste spomenuli, koji je od

1998. godine bio u OVK, gde je on delovao kao pripadnik OVK? Da li u selu u kome ste vi bili ili na nekom drugom mestu?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: On je bio u Rance. Tamo je bio stacioniran u selu Rance, dok je drugi bio u selu Petrovu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U momentu kada se dogodilo ovo što se dogodilo u Račku 15., gde je Beke bio? U Rancu? Je li i tada bio u Rancu?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: On je bio u Rancu. Jeste.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa Rance je samo nekoliko kilometara daleko od Račka, zar ne?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da, otprilike tri li četiri kilometra.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Potom ste, gospodine Bećiri, kazali da ste 15. januara kad ste čuli eksploziju u 6.45, izašli u dvorište i onda ste iz dvorišta zajedno sa drugima krenuli dalje?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da, sa porodicom. Otišli smo na druga mesta, dok je moj brat sa mojom ćerkom i njegovom ženom i sinom Halimom koji je ubijen, i Hasanom, svi smo mi krenuli otprilike deset metara naviše iznad kuće, i oni su ubijeni u neposrednoj blizini moje kuće.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja sam, gospodine Bećiri, prvo hteo da vas pitam, kad ste tako naglo izašli 15. januara iz kuće, šta ste obukli od odeće?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Uobičajenu odeću kao što sad nosim, civilnu odeću. Kad sam začuo pucnjavu, navukao sam odeću na sebe. Moj brat je upravo krenuo da me dignu. Izašli smo u dvorište i od tada smo videli da je celo selo opkoljeno. Oni su verovatno ušli iz pravca Belinca.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Obukli ste jedno odeo. Je li tako?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Jaknu i pantalone, jaknu, šta sam drugo mogao da obučem?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Sad me interesuje još i ovo, gospodine Bećiri. Kad ste krenuli uz brdo, vama je naređeno da krenete uz brdo. Je li tako?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Niko nam nije naredio. Oni su na nas stalno pucali svakog dana. Svakog dana su pucali u pravcu Račka i to pucanje varvara i četnika nas je nateralo da odemo u brda. Znali smo da ne možemo da ostanemo u kući, jer ukoliko nađu nekog u kući, oni ga masakriraju.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali, gospodine Bećiri, vi ste u vašoj izjavi, to je, molim vas, časne sudije, peta strana, ne, strana četiri, zadnji pasus engleske verzije, vi ste u svojoj izjavi rekli da vam je Cvetko naredio da krenete uz brdo. Tako ste rekli kad ste davali ovu svoju izjavu ranije.

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Jeste, ali Cvetković nije bio u mojoj kući nego u Hisnijevoj kući. On je tamo došao i isterao nas. Cvetković nam je naredio da idemo na brdo Bebušit. Mi nismo poslušali to naređenje nego smo otišli u suprotnom pravcu. Žene su otišle u Hadži Musinu (Haxhi Musa) kuću, dok je nama rečeno da idemo prema UČK. Tamo nije bilo nikakvih drugih pripadnika UČK. Bilo je samo srpskih policajaca iz Štimlja. Oni su izašli i pucali u našem pravcu. Međutim, na sreću, mi smo preživeli. Onda su oni sišli i došli i odveli Sahidu, i sišli niz brdo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Bećiri, ali ste onda ovde kazali, i da li je to tačno, da ste se razbežali i sakrili gde ste mogli?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Išao sam kod svog rođaka Mehdija (Mehdi), pošto sam bio pogođen i preživeo tu pucnjavu, i odande sam video šta se dešavalo na brdu Bebušit gde su korišćeni mitraljezi. To je bilo oko 13.00, 14.00, ili možda oko 12.00. Tada su oni ubijeni i to smo lako mogli videti sa mesta na kome smo se nalazili.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li biste mogli još reći da li je toga 15. stradao bilo koji pripadnik OVK u selu, izgubio život?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Nije ih bilo u mojoj blizini, nisam nikoga od njih video, čak i da ih je bilo, ne verujem da ih je bilo, tamo su bili civili, nije bilo UČK. Nisam čuo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste bar čuli sutradan da je stradao neko od pripadnika OVK?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne. Ja sam uvek video samo civile, 16. i 17. januara, jedini ljudi koje sam ja video su bili ubijeni civili. Nije bilo ubijenih vojnika u Račku.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I samo još jedno pitanje, gospodine Bećiri. Da li znate koliko je policajaca Srba poginulo kod džamije 18. januara? Da li je tačno da ih je poginulo 17? Da li znate nešto o tome? Kad su preuzimali tela?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: 17. policija nije mogla...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 18.

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: A znači 18. Ja sam bio u Lužku (Lluzhak) 12. i ne znam šta se desilo u sukobima između OVK i srpskih varvara. Ne znam ko je poginuo i koliko ih je poginulo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala, časne sudije. Nemam više pitanja.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da, časni Sude, ja imam samo još jednu kratku temu koju želim da razjasnim sa ovim svedokom. Ako sam vas dobro razumeo, gospodine, u unakrsnom ispitivanju rekli ste da ste videli kako posmatračići dolaze u Račak oko 17.00 ili 18.00 sati uveče 15. januara. Da li sam to dobro shvatio?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Optuženi vas je nakon toga pitao da li ste promatračima rekli za sva tela koja su ubijena? Da li se sećate da su vas to pitali?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Da. Preko prevodilaca koji su bili sa verifikatorima mi smo njih obavestili o činjenici da je šestoro ljudi ubijeno.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Upravo to bi trebalo razjasniti. Da li ste vi njima takođe rekli da je na brdu Bebušit bilo 24 ubijenih i pet preživelih, onih koji su otkriveni 16.? Da li ste vi to rekli u svojoj izjavi?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Sve što smo mi znali je to da je srpska policija njih odvela i zatvorila. To smo čuli. Međutim, sledećeg dana oni su pronađeni. Ja sam pronašao njih petoricu gore u brdu. Njegovo ime bilo je Ramo (Rame) iz Gašija (Gashi)...

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Stanjite, stanite, moja greška. Moram pojednostaviti pitanje. Negde oko 5 ili 6 sati, posle podne 15. januara da li ste vi u to vreme već znali da je neko ubijen na brdu Bebušit? Dakle, u to vreme da li ste već znali za taj događaj?

SVEDOK BEĆIRI – ODGOVOR: Ne, nisam znao. Sve što sam ja znao je to da su Srbi te ljude odveli.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam. To su bila sva pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Bećiri, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli svedočiti na Međunarodni sud. Sada možete ići.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sledeći svedok, mogu li da nešto pitam o tome?

SUDIJA MEJ: Ko je sledeći svedok, gospođice Romano (Romano)?

TUŽILAC ROMANO: Sledeći svedok je Nusret Šabani (Nusret Šabani).

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Obavestio sam vas pre dva dana da mi je isporučen čitav kamion papira i postavio vam pitanje kad vi to mislite da ja pročitam. Jutros sam evo dobio, pogledajte ovo ovde, to sam samo jutros dobio. Juče sam dobio takođe negde 1000 strana, među tim 350 na engleskom...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, nećemo se sada baviti time. Mi imamo na umu da postoji mnogo materijala koji vam dolazi u ruke i vi ste to već spomenuli i kad za to dođe vreme mi ćemo razmotriti vođenje ovog predmeta. Međutim, u ovom trenutku se ne bavimo time. Moramo ići dalje sa izjavama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo jednu rečenicu, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Ne. Šta, šta hoćete da kažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ništa što je meni, što mi nije dostavljeno na mom jeziku ne smatram dostavljenim, a druga je poenta da mi odgovorite na pitanje kako mislite i kada i za koje vreme da pročitam kamion papira koji ste mi isporučili juče i prekuće? Znači dve su poente, jedna je da mi se isporučuje na mom jeziku, a drugo da mi odgovorite samo kad mislite da ja treba to da pročitam.

SUDIJA MEJ: To su stvari koje ćemo razmotriti kasnije. Te se stvari ne tiču izjave koju ćemo sada čuti. Molim da se uvede svedok.

TUŽILAC ROMANO: Časni Sude, kao što sam istakla u sažetku, ovaj svedok ne može da pročita svečanu izjavu pa neko to treba da mu pročita.

SUDIJA MEJ: To možemo uraditi na uobičajen način.

TUŽILAC ROMANO: Hvala.

SUDIJA MEJ: Da. Molim da svedok ustane. Molim da se izjava stavi na grafoskop. Da li bi možda prevodioci to mogli pročitati ukoliko oni imaju kopiju?

SVEDOK ŠABANI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Hvala vam, a sada izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ROMANO

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine, koje je vaše puno ime i prezime?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Nusret Šabani.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Kad ste rođeni?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Meni su 62 godine. Rođen sam 6. juna 1940. godine.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Da li ste rođeni u Račku i da li živite u Račku?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Gospodine Šabani, 2. maja 1999. godine vi ste Tužilaštvu dali jednu izjavu. Da li se toga sećate?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da, mislim da se sećam.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: 6. februara ove godine, da li se sećate da ste u Račku bili na jednom sastanku na kome je učestvo-vao predsedavajući službenik koga je imenovao sekretar ovoga Suda, i da li se sećate da ste na tom sastanku dobili kopiju vaše izjave na albanskom jeziku?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: I tada vam je ta izjava pročitana. Da li se toga sećate?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Imali ste priliku da potvrdite da je ta izjava tačna i istinita?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da, neki delovi su bili tačni, neki nisu.

TUŽILAC ROMANO: Kasnije se možemo pozabaviti detaljima koji nisu bili tačni. Molim da se izjava uvrsti u dokazni materijal.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 209.

TUŽILAC ROMANO – PITANJE: Sledi sažetak svedočenja ovog svedoka. Ovaj svedok je kosovski Albanac. Živi u Račku, oženjen je i ima četiri sina. Njih dvojica su u OVK. Od leta 1998. godine na dalje policija i vojska bili su stacionirani na obližnjim brdima. Došlo je do tri ili četiri sukoba između srpske policije i OVK i najmanje četiri napada na selo od strane srpskih snaga pre događaja od 15. januara 1999. godine. 15. januara 1999. svedoka je probudio zvuk pucnjave i eksplozije. Video je vojnike kako ulaze u selo pa su on i njegova porodica otišli iz svoje kuće i otišli u kuću Sadika Osmanija (Sadik Osmani). Muškarci su se krili u podrumu, a žene i deca su ostali na prvom spratu. Otprilike oko 13.00 policija je stigla u kuću. Nosili su tamnoplave maskirne uniforme i pucali su na kuću dok su se približavali. Muškarcima je naređeno da izađu iz podruma i da leže na zemlji. Tamo ih je policija tukla teškim palicama i vređala. Svi oni nosili su civilnu odeću. Muškarcima je naređeno da idu uz brdo uz udolinu i da odu do OVK u selu Ranče. Na putu tamo ovaj svedok i četvorica drugih izašli su iz kolone i sakrili se u jednom jarku. Nekoliko minuta kasnije on je čuo ljude kako vrište i čuo je rafale. Svedok i drugi ostali su u jarku do 17.00 dok nisu videli da se srpske snage povlače. Video je da su ovi ostali muškarci ubijeni. Video je njihova tela i video je mrtvo telo svog sina Bajruša Šabanija (Bajrush Shabani). Nakon otprilike

dve nedelje svedok je otišao do svoje snaje u Uroševac (Ferizaj). Dok se nalazio tamo srpska vojska došla je do kuće i pucala na tu kuću. Poređali su stanovnike na ulici i od njih tražili novac i cigarete. Svedoku su prislonili pušku uz glavu. Ti isti vojnici došli su u kuću sledeće noći i tražili novac. Svedok je otišao u Makedoniju 26. aprila 1999. godine. Ono o čemu govori ovaj svedok opisano je u fasciklu Račak, dokazni predmet Tužilaštva broj 156, tabulator 7. Radi se o sledećim predmetima, to su fotografije koje pokazuju kuću Sadika Osmanija i štalu i put kojim su muškarci pošli do udoline, fotografije na mestu zločina 5, scena 10 i fotografije na mestu zločina 5, scena 11. Časni Sude, mislim da ne moram pokazivati te fotografije, ja to samo spominjem. I moje zadnje pitanje za ovog svedoka je sledeće. Spomenuli ste da u vašoj izjavi nešto nije bilo tačno. Da li želite to razjasniti?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Mislite ja? Pa ja sam imao na umu jedan, a ne dva, na brdu Česta bio je samo jedan moj sin koji je bio pripadnik OVK, a ne obojica. To je sve što znam.

TUŽILAC ROMANO: Hvala vam.

SVEDOK ŠABANI: Nema na čemu.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izjavili ste u izjavi na prvoj strani da su vam sinovi Nijaz (Nijaz) i Rame (Rame) vojnici OVK, zar ne?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Rekao sam da je jedan. Mislim da je prevodilac napravio grešku. Ja sam rekao to za samo jednog sina, a da sam ja mogao i ja bih im se pridružio, da sam znao šta nam se sprema.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja razumem da ste ispravljali sada gde je bio, a ne da li je bio vojnik. Znači ovaj drugi nije bio. Je li tako?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Tako je. Samo jedan sin je bio vojnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li ovaj sin što je 33 godine star, taj je bio u UČK? Je li tako?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne. Mlađi, onaj od 22.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je on stupio u UČK?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam. Ne znam kada je stupio u UČK. Ja nisam bio tamo. Ne mogu znati datum, mesec, vreme kada im se pridružio, ali da sam ja znao šta se sprema, i ja bih im se pridružio. Govoriću istinu. Ako nešto nije istina, ja to neću reći. Ja sam stariji čovjek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se za pristupanje OVK od vas kao oca tražila saglasnost?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ja ga nisam video kad je on otišao tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde se nalazila razmeštena grupa UČK u kojoj je bio vaš sin?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Oni su bili u Rancu, 10 ili 12 kilometara od sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, Rance je 10 ili 12 kilometara o Račka?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da, da. Otprilike, otprilike.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta su oni imali od oružja?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Pa nisu u stvari imali nikakvo oružje. Bili su beskorisni. To što su imali bile su lovačke puške, stare puške.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su nosili neku uniformu?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Nisu imali uniforme. Na početku nisu, a kasnije su ih imali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je to kasnije?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: A ne znam. Ja ne znam te datume. Ne znam kako bih to mogao znati. Ja se time nisam bavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi navodite u vašoj izjavi da je vaše selo od strane Srba napadano najmanje četiri puta u toku 12 meseci. Da li su u ova četiri navrata kada je selo napadano pripadnici UČK bili u selu i da li je vaš sin bio sa njima?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Selo je bilo napadnuto, ne kao što kaže ovaj čovek četiri puta nego svakoga dana. Kako je napadano? Napadano je lakim oružjem, a nakon toga su pucali iz teškog oružja sa svih strana. Vi ste to pucali. Svakoga dana se pucalo iz lakog oružja. Tamo nije bilo UČK. Ja sam rekao da UČK nikad nije bila u Račku. UČK je bila u Rancu, u planinama, a u selu su bili samo stanovnici, deca, žene, starci, bolesni. To je bila vrsta ljudi koji su bili u selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi ste bili tamo, a ja nisam, pa vas zato pitam jer...

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Pitajte, družite, pitaj slobodno, pitaj me.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi piše da je četiri puta, to ste vi napisali u izjavi da je četiri puta, pa zato vas pitam.

SUDIJA MEJ: Molim vas da imamo na umu da je ovo Sud. Gospodine Šabani, molim vas da to imate na umu. Gospodine Miloševiću, koje je vaše sledeće pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Brdo na kome kažete da su imali logor zvalo se Česta. Kažete imali su logor policajci. Je li

tako? Tamo je došlo, vas citiram, do tri ili četiri sukoba između OVK i Srba i OVK je svaki put pobedila. To ste napisali. Pitanje je, dakle, da li su se ovi sukobi između OVK i Srba, kako vi ih nazivate, podudaraju sa ovim borbama iz prethodnog pitanja, to kad su četiri puta napadali selo ili ne? Na koga mislite kad kažete Srba? Da li mislite na policijske snage? Mislite na policiju?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da, policiju, vojnike, policiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad kažete da je OVK svaki put pobedila, šta podrazumevate pod tom pobedom?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da. Pobedili su, ali ništa se nije moglo osvojiti. OVK, oni su tamo bili kao promatrači, samo su promatrali jer nisu imali, nije bilo granica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je bio promatrač, kako čujem ovde da kažete? UČK su bili posmatrači?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Pa UČK je promatrala situaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kažite mi kako je to OVK pobedila promatrajući situaciju? Nije mi jasno. Je li to znači da se nije borila OVK nego je samo gledala?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Osim toga što se dešavalo, oni su se vratili tamo gde su pripadali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne razumem. Da li biste bili ljubazni da mi objasnite da je na tom brdu Česta tri li četiri bilo sukoba između OVK i Srba, i da je OVK svaki put pobedila? Pošto vi kažete da u tome niste učestvovali, a bili ste očevidac, opišite mi te borbe. Opišite šta je to bilo. Da li možete da opišete?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ništa se nije dogodilo. Bilo je malo pucnjave i ništa drugo se nije dogodilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo nekih poginulih ili ranjenih u tim sukobima?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je l' te borbe UČK vodila sa tim lovačkim puškama, kao što ste malopre rekli?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jesu li ubili nekog od policajca ili vojnika, dobro kod njih nisu imali ranjenih, kod vas, na vašoj strani, a jesu li na našoj strani ubili nekog policajca ili vojnika?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne. Ne, ne, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde su pripadnici UČK odlazili posle ovih pobeda?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Nije bilo pobeda. Oni bi se povukli u brda, u Rance. Ne znam kuda su se povlačili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako sad nije bilo pobeda kad ste rekli OVK je svaki put pobedila. Kako sad nije bilo pobeda?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Niko nije pobedio, ni Srbi ni Albanci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li su u ovim borbama učestvovali isti pripadnici UČK ili su se smenjivali?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Kako da ja to znam? Nema načina da ja to znam. Kako da ja znam koja je jedinica gde bila?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja sam shvatio da ste bili očevidac pa vas pitam da li znate? Ako ne znate, kažite.

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Pa ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je tačna tvrdnja da su pripadnici UČK koji su učestvovali u ovim borbama bili uglavnom iz Račka i okoline? Da li je tako ili nije?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam ko je bio tamo. Ne znam, ko je bio tamo, o kojem delu govorite, šta se dogodilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi ste govorili o borbama na brdu u Preduci (Preduce), gde ste bili očevidac, prvo da UČK

uvek pobedi, pa posle da niko nije pobedio, pa su se posle povlačili. Jednostavno pitam, da li su to bili ljudi uglavnom iz Račka i okoline, ti ljudi koji...

SUDIJA MEJ: Kaže da ne zna. Idemo dalje. Idemo dalje.

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ja to ne mogu znati. Ne znam odakle su ti ljudi dolazili. Nisam bio tamo da im pregledam lične karte, da ih pitam ko su i šta rade.

SUDIJA MEJ: U redu, u redu gospodine Šabani. Gospodine Miloševiću, molim vas sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada pitanje za koje ne treba lična karta da se pregleda. Koliko je bilo u toj formaciji UČK? Što je držala to brdo i ko je komandovao tom formacijom?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Kako da ja znam ko je komandovao? Ja to ne znam. Nisam bio tamo da gledam koliko je bila velika ta grupa. To je bila mala grupa. Ne znam ko je bio taj komandir.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Razume se da ne znate ko je bio komandant, a da li znate kolika je bila grupa, koliko ih je bilo?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa otprilike. Otprilike, neka bude gruba procena. Ne znate tačno, ali recite otprilike?

SUDIJA MEJ: Nemojte vršiti pritisak na ovog svedoka na ovakav način. To jednostavno nije pravedno, to beskrajno ponavljanje. Dobro, u svakom slučaju sada je vreme za pauzu. Pre nego što odemo na pauzu ima još par administrativnih stvari. Gospodine Najš, kad ste već ovde mogli biste nam pomoći ili u stvari, dozvolite da vam kažem neke stvari. Vi ste podneli zahtev, usmeni zahtev za sertifikaciju u vezi sa sumarizirajućim svedocima. Bilo bi dobro kad

biste nam mogli nešto dati u pismenom obliku. Napišete za šta želite sertifikat i zašto. Dajte nam to i dostavite u roku od sedam dana. Sledeća stvar je pitanje koje se tiče nepoštovanja Suda. Ne mislim tu na svedoka, pojavilo se još jedno pitanje. Bilo bi dobro ukoliko biste nam mogli dostavite odgovarajuće informacije i izneti argumente kakve stvari tražite.

TUŽILAC NAJS: Mislite na novinski članak?

SUDIJA MEJ: Da, da. Ne sećam se da li smo to radili na otvorenoj sednici ili ne. Dakle, opet sedam dana, molim vas. I poslednja stvar, dokazni predmet iz svedočenja doktora Bakara (Baccard), sećate se da ste to spomenuli.

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA MEJ: Mislim da bi bilo dobro da o tome čujemo neke usmene argumente imajući u vidu stanje dokaznog materijala, saslušaćemo takođe i amikuse, to je bio jedan dodatni dokazni predmet vezan za svedočenje doktora Bakara (Eric Baccard), koji je donešen kasnije da bude uvršten i moramo videti da li je to prihvatljivo ili ne. Dakle, molim vas da i o tome nešto napišete u roku od sedam dana.

TUŽILAC NAJS: Ako to želite u pismenom obliku, ja ću to svakako učiniti u pismenom obliku.

SUDIJA MEJ: Da, molim vas, u pismenom obliku. To bi nam bilo od pomoći. Naravno, mi smo želeli i usmenu raspravu, ukoliko možete da napravite neki nacrt u pismenom obliku, u redu, inače ćemo o tome usmeno raspravljati.

TUŽILAC NAJS: Da, kad je reč o ovoj poslednjoj stvari, mislim da sam Veću prošli put kad smo o tome govorili spomenuo stranice transkripta i mislim da o tome možemo raspravljati kad budemo imali vremena, možda kad ne budemo imali svedoka na redu.

SUDIJA MEJ: U redu. To bi bilo od pomoći. Dozvolićemo i prijateljima Suda da neko vreme razmišljaju o tome. I konačno, ovo što je spomenuo optuženi, a što ćemo mi morati razmotriti, to je količina materijala koja se njemu uručuje, na koji način da se to uklopi u ovaj predmet kao celinu.

TUŽILAC NAJS: Da. Ovo što mu se sada uručuje tiče se sledećeg segmenta predmeta i mi to možemo razmotriti. Mada, možemo o svemu prodiskutovati.

SUDIJA MEJ: U redu. Tužilaštvo će možda morati da razmotri svoju situaciju. Sada idemo na pauzu. Gospodine Šabani, vi sada svedočite, tako da vas molim da ni sa kim ne razgovarate o vašoj izjavi, sve dok je ne privedete kraju, a to se odnosi i na pripadnike Tužilaštva. Molim vas da se vratite u 11.30.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na koji način se snabdevala ta grupa UČK za koju navodite da je ranije držala brdo? Da li ste im vi ili neko od članova vaše porodice odnosili hranu, snabdevali ih?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam ništa o tome. Ne znam ko im je slao hleb i namirnice i takve stvari. Ja u tome nisam učestvovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A znate li gde su spavali?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Oni su spavali u selu Rance.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li poznajete Albanca iz vašeg sela Džemalja Batićija (Xhemajl Batiqi)?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznat slučaj od 18. novembra 1998. godine, kad su pripadnici UČK spalili kuću

jednog Albanca? To je bio taj Džemalj Batići. Da li vam je poznato, to je novembar 1998. godine?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su pripadnici UČK koji su bili upravo ti u vašem kraju nekoliko puta napadali policiju? Na primer, 10. septembra 1998. godine, pa 29. oktobra 1998., pa 10. januara 1999. godine, tada su ubijeni policajci Siniša Mihailović, Nazmi Oljuri (Nazmi Oluri)?

SUDIJA MEJ: Nisu nam potrebna njihova imena. Samo trenutak, samo trenutak molim vas. Sačekajte malo. Gospodine Šabani, znate li nešto o tome o čemu vas pita optuženi? Ako ne znate ništa o tome, samo recite ne znam.

SVEDOK ŠABANI: Ne znam ništa o tome. Ne znam ništa o tim stvarima. Ne mogu da znam.

SUDIJA MEJ: U redu. Gospodine Miloševiću, sada dolazi jedan svedok posle ovoga koji može da odgovara na ovakva pitanja. Priлично je besmisleno pitati svedoka iz ovog sela o stvarima za koja oni kažu da ne znaju ništa o njima. Da li imate još neka pitanja osim o OVK?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam, tek sam počeo da ispitujem ovog svedoka, gospodine Mej, tek sam započeo da ispitujem svedoka. Da li su Albanci koje nabrajate na drugoj strani izjave i tvrdite da su boravili u kući vašeg rođaka Sadika Osmanija (Sadik Osmani), dakle, ti koje poznajete i nabrajate, bili u kući Sadika Osmanija, da li su oni bili pripadnici UČK?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne, nisu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu bili?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Nisu bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Jedan od njih jeste bio, ali on je poginuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I samo jedan od njih bio?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Samo jedan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako objašnjavate činjenicu da je toliko velika grupa muškaraca 22 znači i to...

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: U toj grupi, kao što sam objašnio, nastavite, recite nešto.

SUDIJA MEJ: Nastavite, gospodine Šabani.

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Mene su izbacili iz sela Račak, ne samo mene već celo selo. Ja sam bio u susednim selima i došli smo na dan Bajrama ili osmog ili devetog, ne sećam se tačno, vaše snage su došle i izbacile nas iz kuće Sadika Osmanija tako da nismo bili u kući, bili smo u štali. Bilo nas je 29. Bilo nas je 29. Svi smo bili stariji ljudi, deca, takvi ljudi i vaše snage su došle, ušle u tu štalu među krave. Onda su nas izbacili napolje, naredili da stavimo ruke iza leđa, tukli su nas, šutirali, oduzeli su nam lične karte iz džepova, udarali nas motkama i naredili nam da idemo uz brdo, u brda. A kada smo se popeli gore...

SUDIJA MEJ: Da, hvala vam. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Račak je veliko selo, ima 230 domaćinstava. Da li su se svi stanovnici zatekli u selu 15. januara?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Neki su bili u selu, neki nisu. Oni bi dolazili na proslavu Bajrama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o 15. januaru. Je li o tome govorimo?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Tačno, o 15. Tako je, o 15. januaru 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su tačne tvrdnje da su praktično svi ili bar većina stanovnika napustila Račak još u leto 1998. godine i da je tog 15. januara se video dim samo iz dva odžaka? Da li je to tačno?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Bilo je nekih koji se nisu vratili. Oni nisu otišli daleko. Otišli su u ravnicu Kosovo, u Štimlje, ali većina se vratila. Nisam imao nikakav spisak i išao na ulice da vidim ko se vratio a ko nije. Ja sam bio kući sa ženom i sa porodicom da slavimo Bajram. Zato smo i bili tamo. Nismo sedeli i čekali da nas napadnu i masakriraju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li možete otprilike da mi kažete, znači od 2.300 stanovnika Račka, koliko ih ima, koliko je njih bilo toga dana u Račku? Je li bila polovina, trećina, više od polovine? Koliko otprilike?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Nije ih bilo toliko puno. Neki su došli, neki nisu. Ne mogu reći koliko ih je došlo, ne mogu reći koliko se ljudi vratilo. Mogu samo da govorim o svojoj kući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko je bilo po vašoj informaciji, po vašem saznanju ukupno stanovnika u Račku?

SUDIJA MEJ: On je već odgovorio na to. Nema smisla ponovo prolaziti to pitanje. On kaže da ne zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa to nije neko teško pitanje za stanovnika Račka da kaže koliko stanovnika...

SUDIJA MEJ: To nije važno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je policija opkolila Račak 15. januara radi hvatanja terorista UČK koji su pre toga ubili policajca Svetislava Pržića, upravo tu kod vas?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Molim vas, nemojte mi pričati ko je ubijen jer ja ne znam ništa o tome. Ja samo gledam svoja posla.

Ja samo znam da smo ja i moja porodica bili zarobljeni. Neki iz moje porodice su ubijeni i unakaženi. Ko je još ubijen, ja ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ta jedinica u kojoj se nalazio vaš sin učestvovala u tom napadu na policajca Pržića?

SUDIJA MEJ: To smo već prošli. Već nekoliko minuta stojimo na ovom pitanju. Gospodine Šabani, nemojte se truditi da odgovorite. Gospodine Miloševiću, ako nemate ništa novo da pitate ovog svedoka, osim pitanja o OVK, mi ćemo završiti unakrsno ispitivanje. Ako želite da nastavite morate preći na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ga znači ne pitam o OVK. Onda ću da ga pitam, a da li ste tog dana, znači 15. januara videli posmatrača OEBS-a (OSCE Organization for Security and Cooperation in Europe) sa njihovim onim narandžastim vozilima?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne. Nisam ih tog dana uopšte video. Ne 15. Tada, 15. nisam video nikog te vrste. Ja nisam bio ni slobodan 15. januara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad su se u Račku 15. završile borbe?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam. Oko 17.00. Ne znam tačno, negde u to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U 17.00, je l' to kažete?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da, u 17.00.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste posle toga videli posmatrača OEBS-a? Posle završenih borbi toga dana jeste li ih videli?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne. Ja sam spavao u brdima, cele noći padao je sneg, kiša. Tek sledećeg dana sam se vratio kući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači, tog dana 15. januara vi se niste ni vratili u Račak. Je li tako?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Nisam se vratio, kako vratio? Nisam se vratio. Ja sam se vratio u brda. Pošto sam preživeo nalet vaših snaga tamo sam ostao celu noć u brdima, na kiši i snegu i vratio sam se po kiši 16. Nisam ništa jeo ni pio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, ovaj događaj koji opisujete 15. gde ste se vi sakrili sa još nekoliko ljudi, u neki jarak i onda kad su stradali, kad je stradala ova grupa, vi ste odmah tada, neposredno posle toga, njih i videli. I ovde piše na strani 5 vaše izjave vi kažete: "Video sam leševe sa mnogo rana od metaka, zaklane i iskopanih očiju." To ste videli neposredno pošto tvrdite da su oni tu pobijeni. Kad je to bilo? Vi ste bili skriveni, shvatio sam, pa ste onda izašli kad je prošla pucnjava i zatekli zaklane, iskopanih očiju i tako dalje?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Mi smo se krili u brdima nas petorica. Kada su oni završili svoj posao, taj pokolj, oni su se spustili u selo, a u selu su počeli da pevaju, tako da smo mi još dva ili tri sata ostali gore pre nego što smo se i mi spustili, i kad smo videli da nema više policajaca ni vojske, otišli smo da pogledamo tela. Nekima je bilo iščupano srce, nekima su bile iskopane oči. Mi smo ostavili tela tamo gde su bila i vratili smo se u brda gde smo provele noć na kiši i na snegu, a sledećeg jutra smo otišli svojoj kući.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To što ste sad opisali da ste videli, to ste videli 15. po podne. Je li tako?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tu dodajete, u istom pasusu: "Svi muškarci koje sam ranije pomenuo i rekao da su ubijeni u Račku ležali su na tom putu. To je sve što mogu da ispričam."

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Tako je, tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da prema svim ovim nalazima ekipa i domaćih i stranih i svih drugih nikome nije vađeno ni srce, ni kopane oči, niti je iko klan nožem, ni bilo šta drugo od svih tih koji su stradali u Račku 15. januara?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam ko je proučavao te stvari. Nas je bilo petorica i kad su se borbe završile, mi smo se spustili dole i videli smo ono što smo videli, što sam već rekao. Ne znam ko je još otišao da gleda tela. Ja to ne mogu znati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete nekima je bilo izvađeno srce, nekima oči. Koliko to "nekima"? Kad kažete nekima, da li mislite na dvojicu, trojicu, petoricu, na koliko njih mislite?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Pa sad, oko četvorice, jer nekim telima su bila okrenuta lica zemlji, neka tela su bila preko drugih tela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa mislim, na koliko ste slučajeva ustanovili ova zapažanja o kojima govorite?

SUDIJA MEJ: On je rekao "oko četiri".

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Rekao sam vam. Bilo ih je troje, ali nisam izbliza gledao šta im je urađeno. Videli smo ta tela, pregledali smo jedno po jedno, i to što govorim je istina. To su stvari koje sam ja video i iskusio sam. Ja ne bih govorio o nečemu što nisam video svojim očima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste bili na sahrani ovih poginulih u Račku na dan njihove sahrane?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne, nisam, jer sam bio bolestan od povreda koje sam zadobio kada su me tukli vaši ljudi, povredene su mi i ruke i noge, tako da nisam išao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate, da li ste čuli za taj događaj da je na dan sahrane, UČK uhapsila jedan...

SUDIJA MEJ: On tamo nije bio, nema smisla da ga to pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hteo sam da ga pitam da li poznaje nekog od tih ljudi koji su uhapšeni na toj sahrani. Zna se kad je neko uhapšen.

SUDIJA MEJ: Gospodine Šabani, znate li nekog od ljudi koji su uhapšeni na sahrani?

SVEDOK ŠABANI: Maločas sam vam rekao, ja na sahrani nisam bio. Bio sam kod svoje kćerke u Laško Bare (Llaskobare). Moja ćerka i žena su bili na sahrani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli bar?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne, nisam.

SUDIJA MEJ: Ja sam vam isključio mikrofona. Imate još deset minuta. Ima li još nešto što želite da ga pitate na neku drugu temu osim one koja se već dugo ponavlja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, ja sam zamislio da ga pitam pa ne mogu da dođem do reči. Znači bili ste bolesni u to vreme, a da li ste čuli, znači gotovo mesec dana kasnije, 13. februara 1999. godine da su baš u vašem selu, znači u Račku, kidnapovani Albanci Zećiri Taip (Zeqiri Taip) i Ćerimi Jenef (Qerimi Jenef). Da li znate za to kidnapovanje koje je izvršila UČK, tih vaših sugrađana?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne. Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znate o bilo kom zločinu koji je izvršen u Račku i okolini? Da li sam vas dobro razumeo?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: U Račku nisu počinjeni nikakvi zločini. Mene ne zanima okolina Račka. Već sam vam rekao, mesta izvan Račka i stvari koje su se tamo dešavale su nešto što ja ne znam, ali ne znam ni za kakav zločin da se desio u samom Račku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada ste prvi put, dakle, niste ih videli 15., to ste mi već odgovorili, kada ste prvi put videli verifikatore OEBS-a (OSCE Kosova Verification Mission) na području vašeg sela?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ja nisam video posmatrača. Već sam rekao. Možda sam napisao da sam ih video, ali ja tog dana nisam video nikakve posmatrača jer tog dana, to je bio petak, 16. odneli su tela i stavili ih u džamiju. Možda sam tog dana zapravo sreo jednog posmatrača, to je moguće. Išli smo da vidimo tela i oni su nam rekli da požurimo jer će Srbija odvesti tela. To je vaša vojska i policija. Onda sam ja otišao u Košare (Koshare), Lašku Baru i Uroševac (Ferizaj).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi ikad razgovarali sa nekim drugim osim sa vašim seljanima?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne. Ne znam ništa o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Nemam više pitanja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, časne sudije. Gospodine Šabani, ja bih imao nekoliko pitanja i interesuje me samo ono što se događalo 15. januara. Vi ste u ovoj vašoj izjavi, kako ovde stoji, izjavili da ste čuli tri ili četiri eksplozije i videli ste da dolazi pešadija. Je li tako? Da li je to tako bilo?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Gde su bile te eksplozije?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da ste bili kod kuće u 7 sati ujutru i da ste čuli da se to događa? To ste bili u kući i čuli ste to?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da, to je tačno. To je istina.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala.

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Nije bilo teške artiljerije, samo lako naoružanje. Pucali su samo iz lakog naoružanja. Nije bilo granata, nije bilo granatiranja iz teške artiljerije na selo, samo na brda.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Potom ste kazali da ste pobjegli iz kuće i otišli u kuću vašeg rođaka. Ja vas pitam kad ste krenuli iz kuće šta ste obukli od odeće?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Uniforma policije, vojske, ja nisam pažljivo gledao uniforme koje je nosila vojska.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Šabani, niste me razumeli. Ja sam pitao šta ste vi obukli kad ste pošli od kuće?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Pitali ste za mene? Istu odeću koju vidite na meni danas.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Časne sudije, ja bih imao jedan broj pitanja samo oko onoga što se nalazi u njegovoj izjavi na četvrtoj strani njegove izjave engleske verzije. Gospodine Šabani, opisali ste šta se dogodilo u dvorištu kuće u kojoj ste bili, a onda ste ovde kazali da se dogodilo ovo: "Onda, oni su nam naredili da ustanemo i stavimo ruke na potiljak." Je li tako? I dok ste držali ruke na potiljku, primoravali su vas da idete prema brdu Bebušit. I sve to vreme da li ste bili praćeni policajcem?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I sve to vreme vas je pratio policajac?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne, ne. Ne, ne. Išli smo sami. Policajac nije pošao sa nama. Bili smo sami.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Šabani, ali vi ste ovde kazali: "Video sam kako policajac u tamno plavoj maskirnoj uniformi daje znake ljudima da požure. On je bio udaljen oko 20 metara. Koračali smo polako u koloni sa rukama na potiljku". Znači sve vreme ste išli tako sa rukama na potiljku, dok je policajac bio iza vas. I onda ste uspeli da pobjegnute u jarak. A potom ste čuli rafale? Niste ništa videli?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U pet sati po podne u tom jarku, vi ste izašli, ali vi kažete: "Sa mnom u tom jarku su bili Imer Hakipi (Imer Hakipi), Ali Ćazimi (Ali Qazimi), Avdi Bilali (Avdi Billali) i Rami Šabani (Rame Shabani)."

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je li sve vreme sa vama u jarku bio Avdi Bilali? Je li bio u nesvesti Avdi Bilali dok je bio sa vama u jarku ili je bio priseban kao vi?

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Da. On je bio malo udaljen od nas. On nije bio sa grupom. Mi smo bili nešto više.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste ovde kazali da je sa vama sve vreme bio Avdi Bilali.

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Moja sudbina bila je da preživim taj napad jer i mi smo isto mogli biti ubijeni. Da, bio je. Otišli smo gore, ali smo se onda sledećeg dana vratili zajedno. Bili smo zajedno. On je bio na udaljenosti od nekih pet metara, ležali smo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je li bio u nesvesti? Ja vas to pitam.

SVEDOK ŠABANI – ODGOVOR: Ne znam. Ne znam. To ne znam. On zna te stvari. On može ovamo doći i dati vam izjavu. Mene ne zanima ko je bio bolestan, ko je bio u nesvesti. Ja samo govorim istinu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala, gospodine Šabani, hvala, časne sudije.

SVEDOK ŠABANI: Nema na čemu. Nema na čemu.

TUŽILAC ROMANO: Nemam više pitanja.

SUDIJA KVON: Ja imam pitanje. Gospodine Šabani, rekli ste da je nekih 20 policajaca došlo u kuću Sadika Osmanija. Oni su vas

tukli i zlostavljali i naredili vam da pođete na brdo Bebušit. Da li je to tačno?

SVEDOK ŠABANI: Da, to se dogodilo.

SUDIJA KVON: Jeste li u to vreme u tom trenutku videli da neki policajac nosi neki toki-voki ili tako nešto?

SVEDOK ŠABANI: Da. On je govorio sa nekim kod kuće i u kući Sadika Osmanija, ali ne znam sa kim je govorio.

SUDIJA KVON: Primetio sam da vi razumete srpski jezik.

SVEDOK ŠABANI: Da, govorim pomalo.

SUDIJA KVON: Da li se sećate nečeg od razgovora koji je vođen kroz toki-voki u tom trenutku?

SVEDOK ŠABANI: Ne. On je govorio, ali ja nisam mogao da čujem šta govori i sa kim govori.

SUDIJA KVON: Hvala.

SVEDOK ŠABANI: Nema na čemu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Šabani, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite ovde pred Međunarodnim sudom u Hagu (The Hague). Sada možete da idete.

SVEDOK ŠABANI: Hvala vam. Hvala uvaženom Sudu i nadam se da ćete brzo završiti vaš rad ovde.

SUDIJA MEJ: Ova želja bi trebala da odjekne svakako.

TUŽILAC NAJS: I da bude podržana. Časni Sude, nekoliko stvari pre nego što sledeći svedok dođe. On je dobio zaštitne mere i pse-

udonim u vreme kada je bilo poželjno da njegova izjava ne izađe u javnost prerano. To je bilo sasvim razumljivo. Međutim, pogrešno je shvaćeno da postoji bojazan oko toga da on ne želi biti identifikovan. Upravo obratno, on želi da svedoči sasvim javno i to će i učiniti. On je bio komandant OVK u Račku u predmetno vreme i možda će biti od pomoći pre no što on dođe, ne znam da li se vi koristite ovom kartom koju smo vam dali...

SUDIJA MEJ: Da, koristimo se.

TUŽILAC NAJS: Pa u tom slučaju, ne mogu sad to da pronađem, zabeležio sam određena mesta.

SUDIJA MEJ: To je mislim na strani 11.

TUŽILAC NAJS: Hvala vam. Dakle, osim samog Račka i mesta o kojima će ovaj svedok govoriti su zapadno od Račka, postoji Rance. Gotovo na istom nivou, južno od Račka, nalazi se Petrovo, zatim jugoistočno od toga Malopoljce. Zatim u ovom kvadratu levo od Račka se nalazi jedan kanjon, jedna dolina, to je Lanište (Llanishte), i to su ta razna mesta o kojima će se govoriti. Časni Sude, iako naravno on može da svedoči o OVK i ja ću od njega tražiti da nam nešto kaže o tome, mi smatramo da je veoma važno da se njegovo svedočenje ograniči jer ovaj predmet nije o tome šta je radila OVK, nego o drugim stvarima. Iako njegova izjava sadrži dosta detalja o tome, ja neću ulaziti u to i nadam se da ćemo njegovu izjavu u tom smislu ograničiti. Još jedna stvar. Nekoliko svedoka je do sada spomenulo da su leševi u Račku bili unakaženi, izvađeno srce i tako dalje. To bi se, možda, moglo objasniti onime što su na telu napravili meci i drugo oružje. Prilično je neugodno pokazivati ovakve fotografije ovde, ne samo zbog javnosti nego i zbog toga jer se svedoci mogu uznemiriti. Međutim, sa ovim svedokom moraćemo da pogledamo fotografije leševa u dolini, u jaruzi. U jednom trenutku mi ćemo videti sliku jednog takvog leša čiji je grudni koš razoren u takvoj meri verovatno pucnjem da se može stvoriti utisak da je taj leš bio unakažen. Prema tome, ja

upozoravam Sud da ću morati sa ovim svedokom da govorim o toj temi kako bismo obradili tu temu unakazivanja, a sa drugim svedocima to nećemo raditi. Isto tako molimo da se u sudnicu unese tabla i veliki planovi, i da se u sudnicu uvede svedok.

SUDIJA MEJ: Izvolite. Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK BUJA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako se zovete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Zovem se Šukri Buja (Shukri Buja).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Buja, da li je tačno da ste 1999. godine bili komandant OVK u Račku?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bio sam komandant operativne zone Nerodimlje (Nerodime).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koja je obuhvatala Račak?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vraćićemo se na to za koji trenutak, ali prvo da čujemo nešto o vama. Sada vam je 46 godina?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I vlasnik ste vaše lične firme?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste 1989. godine učestvovali u demonstracijama na Kosovu koje su bile organizovane zbog političke situacije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su to na samom početku bile miroljubive ili nasilne demonstracije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bile su miroljubive.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da se malo približite mikrofonu, pa će vas lakše čuti. Da li je policija intervenisala u tim demonstracijama?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, intervenisali su koristeći nasilje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi nakon toga uhapšeni?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, bio sam uhapšen 7. juna 1989. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite, kako bismo stekli predstavu o tome, šta to znači biti uhapšen zbog učestvovanja u demonstracijama? Kako su sa vama postupali u fazi istrage i ispitivanja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ispitivanje je trajalo tri meseca i bilo je mnogo nasilja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vam je to nasilje ostavilo neke tragove koje možete pokazati drugim ljudima?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pokazao sam to Sudu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Doći ćemo do vašeg suđenja za koji trenutak, ali pre toga nam recite ko je bio tužilac u vašem predmetu na tom suđenju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislim da je to bila Danica Marinović.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je ista osoba koja je došla u Račak da tamo sprovede istragu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislim da je tako, mislim da da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste, znači, na Sudu pokazali tragove zlostavljanja. Koliko je trajalo vaše suđenje zbog tog političkog dela?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Oko tri sata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kakva je bila kazna?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Dobio sam 13 godina zatvora.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je po vašem mišljenju, odnosno iskustvu ta kazna bila veća, manja ili slična kaznama koje su u to vreme bile izricane za slične aktivnosti?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U to vreme svi politički aktivisti dobijali su 15 ili 10 godina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dok ste bili u zatvoru kao politički zatvorenik, da li ste bili odvojeni od ostalih zatvorenika, pljačkaša, silovatelja, lopova i tako dalje, ili ste bili u istom zatvorskom sistemu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mi smo bili držani svi na istom mestu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vas vlasti zlostavljale dok ste bili u zatvoru?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da? Znači bili ste zlostavljani?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I jeste li onda odslužili pet godina zatvora i bili pušteni 1994. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakva je bila reakcija policije kada su pušteni? Jesu li vas ostavili na miru ili su ostali u kontaktu sa vama?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Odmah, prvog dana pre nego što sam došao do kuće zaustavili su me i držali dva sata na ulici i zapre-

tili mi da, ukoliko se neko na mom putu kući pojavi da me dočeka, da će me ponovo uhapsiti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta ste vi učinili? Jeste li se priklonili tome? Jeste li pristali na to ili ste ostali nezavisni?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam želeo da ostanem autonoman jer niti sam ja mogao da organizujem ljude da dođu i da me dočekaju, niti sam mogao da ih od toga odvratim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je policija pokušala da ostane u kontaktu sa vama?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Policija je došla i ponovo me uhapsila. Ispitivali su me dva dana neprestano.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što nastavimo dalje, recite, vi ste bili jedna od više osoba koji su bili zatvoreni zbog učestvovanja u demonstracijama i dobili ste zatvorske kazne. Recite, koliko je vama poznato, da li je optuženi ikada nešto javno rekao o tim demonstrantima?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Obično je nazivao te događaje separatističko-terorističkim demonstracijama i frazeologija te vrste je korišćena .

TUŽILAC NAJS – PITANJE: O kojim medijima vi govorite, televiziji, radiju ili novinama?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To su bile javne izjave na televiziji, radiju, časopisima i dnevnim novinama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Napustili ste Kosovo prvi put koje godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Napustio sam Kosovo 1995. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I gde ste otišli da živite?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tražio sam politički azil u Švajcarskoj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste onda tamo neko vreme živeli i tamo, baveći se interesima kosovskih Albanaca?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Tamo sam živio i tamo sam se bavio aktivnostima koje mogu pomoći mojim sunarodnicima na Kosovu. Organizovali smo razne skupove.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su to bili mirni skupovi u Švajcarskoj (Switzerland)?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li imali nekakvih problema sa švajcarskim vlastima?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, nikada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li se neko vreme bavili novinarstvom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U Švajcarskoj ili negde drugde?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Uglavnom u Švajcarskoj.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, da se vratimo na trenutak unatrag. U vreme kada je uhapšen 1989. godine, zanima me čime se svedok tada bavio, šta je tada bio po zanimanju. Gospodine, kada ste uhapšeni 1989. godine, čime ste se tada bavili?

SVEDOK BUJA: Bio sam student u Prištini.

SUDIJA ROBINSON: Aha, student. A kada ste se oženili?

SVEDOK BUJA: 1987. godine.

SUDIJA ROBINSON: Znači bili ste oženjeni u vreme kada ste uhapšeni?

SVEDOK BUJA: Da.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada vam je postalo jasno da OVK postoji, najranije moguće u vašem sećanju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Onoliko koliko se ja sećam, UČK mi je postala poznata 1996. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste je prvi put podržali?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Na početku 1996. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na tom nivou svog postojanja, da li je po vašem shvatanju OVK imala militarističke intencije? Da li su se oni bavili problemima koje su uviđali putem sile ili na neki drugi način?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Korišćenje sile je bilo krajnje sredstvo za dobijanje rešenja statusa Kosova, a čak u to vreme, to je bila opcija da, ako je moguće da se nađe političko rešenje, da bi se trebalo pribeci političkim rešenjima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U tom ranom stadijumu, 1996. godine, da li ste vi lično bili član vojne formacije, bili ste u Švajcarskoj, ili ste bili nešto drugo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, zato što nije bilo vojnika UČK u Švajcarskoj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaše bavljenje OVK je bilo kakvo, da li kao novinar?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, ja sam davao političku podršku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ipak ste se nakon izvesnog vremena vratili na Kosovo. Koji događaj je bio "okidač" da vi odlučite da se vratite na Kosovo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Vratio sam se na Kosovo posle događaja u Prekazu, kada su legendarni komandant Adem Jašari (Adem

Jashari) i članovi njegove porodice i porodice koje su živele u susedstvu bili ubijeni u susedstvu Donjeg Prekaza (Prekazi i Poshtem).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kao posledica tog događaja šta ste vi uradili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Kao posledica tog događaja, mi smo pošli u Albaniju gde smo nabavili lako oružje i municiju, a imali smo naređenje da to oružje prevezemo u Drenicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad kažete "mi", koliko vas je bilo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nas oko 30.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako ste ušli u Kosovo sa tim lakim naoružanjem?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bili smo naoružani lakim oružjem i prolazili smo kroz planine Kosova nekih 70 sati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A odakle ste došli, sa severa ili sa juga, odakle?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Iz sela Vlana (Vlana), dakle iz severne Albanije (Albania).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kad ste se vratili na Kosovo, jeste li pokušali da pronađete neki posao ili ste svoje vreme posvetili isključivo OVK-u?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Vratio sam se da bih radio kao novinar za OVK, unutar OVK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali jeste li nastavili da radite kao novinar ili ste zauzeli neki drugi položaj?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, nisam, zato jer je glavni štab meni dao drugi zadatak, zadatak da organizujem jedinice u opštinama Štimlje, Uroševac, Kačanik (Kacanik), Mališevo (Malisheve) i drugim mestima .

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, to je bila vojna uloga?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vašoj izjavi koja je naravno u celini obelodanjena optuženom, prijateljima suda i, možda, i Sudu, govorite dosta o strukturi OVK. Ja u to neću ulaziti sada u detalje. Da li razumete to?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste upotreбили reč "glavni štab" ili "komanda". Da li je OVK imala formalnu strukturu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Imala je službenu strukturu, iako u tom periodu ja nisam znao ko je pripadnik Glavnog štaba, odnosno komande.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Međutim, bez obzira na to postojala je komanda koje je izdavala uputstva, odnosno naređenja koja ste vi morali da poštujuete?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaš prvi zadatak u novoj ulozi koja vam je dana bio je šta?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Radilo se o regrutovanju novih vojnika, o organizovanju prvih jedinica koje su operisale u mestima koja sam ranije spomenuo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kada je reč o oružju, kako se OVK naoružavala, kako je dobijala oružje?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Najveći deo oružja došao je iz Albanije. Bilo je oružja koje je dolazilo iz Čehoslovačke (Czechoslovakia), iz same srpske države a i oružje iz drugih izvora koje je nabavljeno na način na koji se to moglo uraditi u to vreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li se vi u bilo kojem trenutku bavili transportom oružja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jesam. Bavio sam se time.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I ukoliko nekoga zanimaju detalji, vi možete o tome detaljno odgovoriti. Vaš položaj komandanta podzone, subzone, mislim da se radilo o podzoni, od koga dana ste bili na tom položaju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Od početka godine 1998. od juna 1998. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, jun 1998. godine. Dobro. Brigade koje su spadale u vašu zonu odgovornosti, koliki je bio njihov broj?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Na početku, to nije bio nivo brigade, ali tokom prve ofanzive uspjeli smo da okupimo razne jedinice, na primer jedinice Celiku (Njesite Celiku), Sokoli (Njesite Sokoli) i druge jedinice. Iz njih smo uspjeli da sastavimo 121. brigadu, koja je postala deo operativne subzone Paštrik (Pashtrik).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je verovatno više detalja nego što nam treba, ali vi možete pružiti više tih detalja ukoliko optuženi ili neko drugi o tome želi nešto znati. A sada, idemo na Račak. Račak je spadao u vašu zonu odgovornosti, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se sada ova dva plana koja smo doneli stave na stalke. Ja pretpostavljam da ovaj svedok ima pokretni mikrofon. Samo da vidim koji su brojevi ovih dokaznih predmeta. Znači 94, tabulator 73. Ovo su, naravno, velike verzije tih karata koje se nalaze u registratoru za Račak, a oni koji ovo gledaju van sudnice, samo trenutak da vidim što se tu uopšte vidi. Ja ne vidim ništa. Razmer karte je, zapravo, ne znam da li je veći ili manji ali pokazuje širu teritoriju, sa leve strane pokazuje teritoriju Račka i širi deo te opštine, opštine Štimlje. Desna strana mape koja je na monitorima prikazuje sam Račak. Sud je već čuo svedočenje gospodina Kelija o geografiji ovog reona, tako da ne moramo to da ponavljamo, mada verovatno moramo da ponovimo nazive brda ovog kraja. Gospodine Buja, da li nam možete nešto reći o gradnji bunkera i kopanju rovova oko Račka, kada je to započelo i

kakva je bila svrha te aktivnosti? Možda bi bilo korisno da stavimo na grafoskop kartu, ako bi neko bio ljubazan da mi je doda i da otvorimo tu kartu na strani 11. Dokazni predmet 33, ne, 83. Kada se počelo sa gradnjom bunkera oko Račka?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U decembru 1998. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam u jednoj rečenici kakav je značaj Račka bio za OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Za nas, položaji iznad Račka su bili važni za odbranu zone Lužak, što je opet bilo važno za odbranu naše cele zone jer je to jedina naša veza sa zonom Paštrika i sa Glavnom komandom UČK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako pogledamo kartu na grafoskopu i pogledamo konkretno kvadrat Štimlja koji se nalazi prema vrhu na desnoj strani, i kvadrat levo od njega, još malo dalje, da li tu ima jedna klisura blizu Račka koja je na neki način bila važna za stacioniranje trupa i ako je bila važna recite nam po čemu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislite da je imalo značaja za snage UČK?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mi smo imali položaje na ovom putu, a bunker je bio iznad Račka, evo ovde. Ovaj položaj je na, kako smo mi zvali Kerkova putu, tu su bili bunker.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mene zanima klisura koja je malo više levo na ovom ekranu prema mestu koje se naziva Lanište. Recite nam nešto o tome.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislite na klisuru Lužak?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ta klisura se proteže od Petrova, ovde je jedan deo sela pod nazivom Lužak i klisura ide odavde do Laništa gde je granica sa operativnom zonom Paštrik i to je bila naša veza sa glavnom komandom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je bila važna ova putanja kroz klisuru za vašu vezu sa glavnom komandom? Koliko je to bilo važno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bilo značajno jer smo mi bili u stalnom kontaktu sa glavnom komandom, sa glavnim štabom i onda smo imali takođe i veze sa operativnom zonom Paštrik što je bilo važno radi koordinacije, snabdevanja i logistike. Sve to je se kretalo ovom maršrutom i ceo opstanak naše operativne zone je zavisio od tog puta, od tog pravca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada pogledajte na desnu stranu ove dve velike mape na postoljima i pokažite nam, koristeći pokretni mikrofonski uređaj ako treba, gde su se nalazili bunker koji ste napravili u decembru 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bunker je bio ovde na ovom položaju. Ovde su bili kanali koji su vezivali bunke sa bazom. Ovde je bio sam bunker UČK i taj bunker je bio na položaju koji je omogućavao vezu sa našim položajima na putu Kerkova. Iznad tog puta se nalazi lanac planina koji je poznat kao lužačka klisura ovde, mada se to teško vidi na karti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Do trenutka onog velikog incidenta u Račku u januaru da li je bilo, da li se započelo sa gradnjom nekih novih bunkera i utvrđenja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Radovi su započeli, ali nisu bili završeni. U ovom pravcu, iz ovog kraja ovde otprilike tu su bili odbrambeni rovovi UČK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su oni bili već u upotrebi do trenutka incidenta u Račku?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada ćemo se skoncentrisati na samo selo i koristeći tu istu veliku mapu na desnoj strani hteo bih da vas pitam da li je OVK bila prisutna u selu, i ako jeste, recite nam, koristeći se kartom, gde otprilike?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: UČK je bila na položajima u ovoj klisuri i odavde je išla straža UČK koja nije dopuštala civilima da uđu u taj reon, a tu je bila baza jedinica UČK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je obeleženo, ovaj kraj gde su zgrade i kuće desno od slike 2 na karti. Da li je OVK tu zauzimala jednu ili više zgrada?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bilo je nekoliko zgrada, oko pet ili šest kuća koje su korišćene za smeštaj i prihvatanje vojnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kada je OVK tamo bila, videćemo kasnije kada su oni bili tamo, ali 1999. godine sigurno su bili, da li je tamo bio dozvoljen pristup seljanima koji nisu bili pripadnici OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Civilima nije bio dozvoljen pristup u ovaj reon, jer čim su ljudi iz Račka napustili selo i otišli u Štimlje odmah je počela da ih zlostavlja policija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kažete da je počela da ih zlostavlja policija. Je li to zbog toga što su oni napustili selo, je li to bilo u nekoj vezi sa OVK ili zbog čega nam pominjete to maltretiranje od strane policije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sad govorim o seljanima iz Račka koji su živeli u Račku i kada su odlazili u grad, na primer išli u kupovinu u Štimlje i nisu imali pri tom nikakve veze sa UČK, ipak su bili maltretirani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakve to veze ima sa tim što je njima bio zabranjen pristup u one delove sela koje je okupirala OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Znamo da je prva ofanziva bila u avgustu 1998. godine, i u toj ofanzivi bilo je dosta civila iz Račka koji su napustilo selo jer su im kuće spaljene i bilo je vrlo malo stanovnika koji su ostali. Neke kuće su date nama dobrovoljno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi govorite o prvoj ofanzivi u avgustu 1998. godine u Račku. Da li ste vi sami bili tamo u to vreme?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam bio prisutan, ali ne na toj teritoriji. Mi nismo imali vojnike na toj teritoriji jer u Račku, Petrovu (Petrove) i u Malopoljcu nije bilo jedinica UČK. Bilo ih je samo u Rancu i u Jezercu (Jezerce).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je već malo dalje na zapad. Vi ste saznali za prvu ofanzivu tako što su vam drugi pričali o tome. Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, naravno, ali takođe i po dimu i plamenovima koji su kuljali iz kuća.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se desilo nakon toga da je došla OVK, napravila bunkere i rovove?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, to je bilo u avgustu 1998. godine, kada mi tamo nismo imali nikakve položaje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tek kasnije ste počeli da utvrđujete svoje položaje?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U januaru 1999. godine kada se desio ovaj incident, napad na Račak, po vašem mišljenju šta je bilo povod za taj napad?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Razlog je bila politika etničkog čišćenja, ali na osnovu analiza koje su urađene preliminarno, ovaj napad je usledio kao rezultat jedne planirane operacije u okviru koje su srpske snage zauzele položaje u boricima Štimlja i mestu Pod i Geštenjeve (Pod i Geshtenjeve), i u klisuri u Crnojlevo (Carraleve).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što dođemo na položaje vojnih snaga, da li se desilo nešto što je poslužilo kao povod za ovaj napad?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, propaganda iz Srbije je govorila da je jedan policajac poginuo, a drugi je ranjen i to je bio incident koji su srpske snage same provocirale sa namerom da hapse seljane iz Šljivova (Slivove).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako pogledamo na ovu kartu na grafskopolu, vidimo da je Šljivovo u istom kvadrantu kao i Račak, prema desnoj ivici tog kvadranta, tako da je to rastojanje od nekih šest do osam kilometara. Da li je bilo neke posebne veze? Nadam se da sudije mogu da vide selo Šljivovo. Da li je bilo neke veze, logističke veze ili veze preko stanovnika između Šljivova i Račka?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nije bilo nikakve veze, ali to je isto tako bilo selo sa albanskim stanovništvom, i srpska policija je pokušavala da hapsi ljude koji su bežali i u koje bi se potom pucalo. I kasnije je došla jedinica UČK da pomogne stanovništvu. Došlo je do konfrontacije između njih, to je trajalo oko 40 minuta. Ne znamo da li je bilo ranjenih, da li je neko ubijen ili ranjen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su to bile snage pod vašom komandom koje su učestvovalе u tom incidentu u Šljivovu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To su bile snage koje su držale položaje na liniji fronta u Malopoljcu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li to iste snage ili neke druge snage nego one koje su se nalazile u okolini Račka 14. i 15. januara?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, jedinica u Račku je bila druga jedinica dok je jedinica u Malopoljcu bila u sastavu prvog bataljona 161. brigade.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Između tog incidenta u Šljivovu i napada u januaru da li je javno data neka naznaka, da li je javno rečeno bilo šta iz čega se moglo shvatiti da će uslediti odmazda?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, bilo je znakova iz kojih se moglo tako zaključiti. Prvo je bila poseta Vojislava Šešelja Kosovu koji je javno pozvao na osvetu, a zatim je tu bila činjenica da su srpske snage zauzimale one položaje o kojima sam govorio ranije i bile su takođe i operacije aktivnosti paravojnih snaga poznatih pod imenom "Crna ruka" koji su ubili nekoliko ljudi u Štimlju i Uroševcu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da podelimo to na tri teme: Šešeljeva poseta kada je on javno pozvao na osvetu, bila je u kom gradu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bilo istog meseca kao i masakr, pre masakra 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A da li možete da se setite koji je to bio grad u koji je Šešelj bio došao u posetu i kako je on to apelovao, kako je to on pozvao na osvetu? Da li je to bio neki govor ili neko pismeno saopštenje?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: On je posetio Prištinu i selo Gračanica (Gracanice) gde je držao govore.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Što se tiče "Crne ruke", o tome i o paravojnim formacijama ću vas pitati malo kasnije. "Crna ruka" je bila jedna grupa paravojnih pripadnika i vi kažete da su oni ubili nekoliko ljudi u okolini Štimlja i u Uroševcu između incidenta u Šljivovu i napada na Račak?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: "Crna ruka" je ubijala i pre incidenta u Šljivovu kao i posle bombardovanja NATO-a. "Crna ruka" je delovala dugo vremena. To nije bila paravojna jedinica u punom smislu te reči, ali je bila pod istom komandom političara u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na to ćemo doći kasnije. U svakom slučaju, desila su se ta ubijanja i kažete da su postojale neke naznake da će uslediti odmazda, pa su onda srpske snage počele da zauzimaju položaje, ali pre toga hteo bih da vas pitam, do početka 1999. godine i krajem 1998. godine, bio je na snazi jedan sporazum o prekidu vatre između Holbruka (Richard Holbrooke) i optuženog?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, postojao je sporazum Holbruk-Milošević, to je bilo u oktobru, koliko se ja sećam, 1998. godine kada su stigli posmatrači OEBS-a.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada ćete nam nešto reći, koristeći mapu, o položajima koje su zauzimale srpske snage. Recite nam prvo, da li je to bilo u skladu ili protivno sporazumu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je bilo kršenje sporazuma i iz tog razloga komandant operativne zone Nerodimlje je protestovao pred OEBS-om, upravo zbog toga što su srpske snage kršile sporazum.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, sada uzmite pokazivač i prenosni mikrofon i pokažite nam na velikim mapama gde su snage zauzimale položaje, i da nam naznačite u meri u kojoj se sećate kakve su to snage bile tamo stacionirane.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mogu da ustanem?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Srpske snage su postavljene ovde u mestu pod imenom Pišat ili borik u Štimlju. Tu je bilo oklopnih vozila. Mi smo ustanovili da ima 48 oklopnih vozila, tenkova, "praga", borbenih oklopnih vozila, a takođe su bili stacionirani i ovde gde je takođe bilo tenkova i "praga".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prvo mesto koje ste pokazali je označeno sa "A", a drugo mesto je označeno sa "C" na toj karti, a sada prelazite na mesto, lokaciju pod oznakom "B"?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Zona "C" koja je poznata pod imenom Pod I Geštenjeve, a "A" je ovde kod borika, i srpske snage su zauzimale položaje u klisuri Crnojlevo na glavnom putu za Prizren (Prizren).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li nam možete nešto reći o brojnomo stanju tih snaga koje su zauzimale položaje na lokaciji "A", ako ste to ustanovili? Možete li nam dati neku predstavu o tome, i molim vas, nemojte pogađati ako se ne sećate ili ako niste ustanovili broj. Možete li nam dati neku predstavu brojnosti snaga na pozicijama "C" i "B"? Prvo "C".

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Oni koje sam ja mogao da vidim bili su sa tenkovima i "pragama". Osim njih, bilo je i drugih tenkova koje smo videli kod fabrike celuloze koja je bila iza ovog brda, tamo je bilo tri tenka. Nismo mogli da vidimo druge snage.

To su te koje smo ovde mogli da vidimo. Ali ovde, kod "A", kod borika, mi smo mogli da vidimo 48 oklopnih vozila, isto kao i u klisuri Crnoljeve, ali nije bilo drugih oklopnih vozila osim kamiona i neblindiranih "Pincgauera" kod Crnoljeva, gde je bio kontrolni punkt policije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kod lokacije "B"?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tamo nije bilo nikakvih položaja pre 15. januara, ali rano ujutru tog dana oko 7.00, primećeno je da su tu postavljeni tenkovi i "prage". Sa mog položaja koji je bio ovde ja sam mogao da vidim jedno oklopno vozilo i jednu "pragu" koja je bila zaklonjena iza kuća.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Možete da sednete. Mi ćemo sada naznačiti referentne tačke na karti za one koji će kasnije čitati transkript i neće imati pred sobom sliku. Rekli ste da ste vi tog jutra bili na poziciji 10. Da pređemo odmah na to jutro. Koliko je ukupno bilo pripadnika OVK na toj opštoj teritoriji Račka, u zoni Račka?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bilo je 47 vojnika u zoni Račak, uključujući i osoblje kantine i pomoćno osoblje te vrste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste nam nešto o toj grupi zgrada koje ste vi zauzimali. Pokazali ste nam već bunker i rovove. Da li su tih 47 vojnika bili na te dve lokacije ili u nekom drugom delu sela?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Oni su bili na ta dva mesta i iz baze gde su spavali išli su u bunkere. U bunkerima su bile straže i bunkeri su bili uglavnom branjeni, ali na drugim mestima u Račku nije bilo vojnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako je započeo taj incident, po vašem saznanju, i u koliko sati?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Posle masakra, mi smo analizirali operaciju srpskih snaga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da umesto te post-operacione analize kažete sudijama šta ste vi znali tog jutra, šta ste radili i šta ste videli da se dešava trupama pod vašom komandom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Kada je započeo napad, kada je započela pucnjava, ja sam otišao kod svojih vojnika na položaj kod zida, kako ga ja nazivam, i tamo smo se pridružili pripadnicima bataljona.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj položaj kod zida, da li je to ta tačka 10 na levoj karti? Vi ste otišli kod vojnika, kažete, kad je započela pucnjava. Ko je započeo pucnjavu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pucnjavu su započeli ljudi koji su započeli napad, to jest srpske snage.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vam je odmah bilo jasno odakle dolazi vatra? Vi ste nam dali tri lokacije gde su snage imale položaje. Recite nam odakle su stigli prvi pucnji?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Prvi pucnjevi su bili sa lokacije "B", to jest iz pravca Česte prema našim položajima, a onda su nastavili sa artiljerijskom podrškom prema, iz pravca borika na položaju "A" kao i sa "C", to jest brda Geštenje (Geshtenje).

SUDIJA MEJ: Uskoro će biti 13.00. Možda bi bilo dobro da ovde prekinemo.

TUŽILAC NAJS: Ovaj trenutak je, ja mislim, zgodan za pauzu.

SUDIJA MEJ: Svedoče Buja, dok traje vaše svedočenje, molim vas da ne zaboravite da ni s kim ne razgovarate o svom svedočenju tokom ove i svih sledećih pauza, a to uključuje i pripadnike tužilačkog tima. Pauza će trajati do 14.30 h.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, došli smo do prvih pucnjeva koje ste vi čuli i odakle ste ih čuli. Šta ste vi, odnosno vaši vojnici u selu, učinili kao odgovor na to?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Odgovor vojnika bio je jedan kratki rafal iz bunkera što je takođe drugim vojnicima u bazi poslužilo kao znak upozorenja. Oni su digli uzbunu i počeli da napuštaju bazu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li svi oni uspeli da napuste bazu ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Oni su počeli izlaziti. Međutim, neki od njih bili su napadnuti i ubijeni su kako su izlazili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ih je ubijeno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Osam ih je ubijeno tokom tih nekoliko trenutaka, još dvojica su ubijeni na položaju kod bunkera. To su bili vojnici po imenu Ismail Ljuma (Ismail Luma) koji je bio dežurni komandir, a drugi je bio Enver Rašiti (Enver Rashiti). Dakle, još dva vojnika bili su ubijeni kad su izlazili iz kuće na stepeništu, i dvojica na jednom drugom mestu koji su pripadali toj bazi, i još jedan na jednom udaljenijem mestu, gde je i komandir jedinice bio povređen. Znači, tu je ukupno bilo 47 vojnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda bi bilo od pomoći kada bismo pokazali još samo jednu fotografiju. Međutim, pre nego što to učinimo, ako pogledate ovu desnu od dve karte, položaj koji ste opisali kao bazu OVK u selu je na putu koji vodi prema broju 2. Da li je to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, tu na ovom mestu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ova je fotografija uzeta iz registratora Račak, tabulator 7 prvog sveska i to je ta prva fotografija. Dajte to, molim vas, pogledajte. Da li je ovo pogled duž puta prema mestu

zločina broj 2, a označene su i druge lokacije? Da li se ovde vidi mesto na kojem su bile kuće koje su služile kao baza OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. One su bile tu u ovom kanjonu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kao što se može videti na ovoj fotografiji, oni se nalaze na rubu sela, to je bilo na rubu sela?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, oni su bili na ulazu u selo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema tome, oni su na neki način bili udaljeni od ostatka sela i mogli su biti odsečeni od ostatka sela?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jer selo se nalazi ovde niže dolje, a baza OVK je bila izolovana, odsečena od civila i gledala je na selo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da je otprilike, dakle, deset ljudi ubijeno u tim ranim trenucima napada. Do koliko sati ujutro su oni svi izgubili život?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Oko 7.00.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li oni na početku ostali da leže tamo gde su pali?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, oni su ostavljeni tamo jer ih nije bilo moguće evakuisati. Ranjeni su se povukli iz baze.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su se ranjeni i oni koji nisu bili ranjeni pripadnici OVK pregrupisali i negde ponovo okupili?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, oni su se pregrupisali i počeli sa povlačenjem pošto je među njima bilo osam ranjenih i bilo je potrebno da se oni odvedu negde drugo, tako da su se oni povlačili u ovom smeru, u smeru klisure Lužak, gde su se regrupisali. Afet Biljalji (Afet Bilali), komandant jedinice, tamo je bio ranjen, a sa njim je bio i ovaj drugi vojnik Skender Ćari (Skender Qarri) koji je ubijen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi bili sa svojim ljudima dok su se oni povlačili prema toj klisuri?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, jer sam bio na položaju broj 10.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi uzvratili vatru? Jeste li pucali na srpske snage?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, uzvratili smo vatrom na snage koje su se pojavile tu na Čestu. Tu su došla oklopna vozila i jedna "praga" i mi smo odgovorili na njihovu vatru.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koje ste vi oružje imali na raspolaganju da uzvratite vatru sa vašeg mesta pozicije broj 10?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Minobacač, kalibra 500 i drugo oružje koje je pripadalo izviđačkoj jedinici Glavnog štaba.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to bio jedini položaj sa kojeg je OVK pucala na Srbe u to rano vreme ujutro ili je bilo i drugih položaja sa kojih je OVK pucala na Srbe?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ujutro je to bio jedini položaj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko dugo ste vi ostali na tom položaju pucajući na Srbe?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Položaj broj 10 je bio položaj na kome smo stalno imali prisutnost. Ja nisam tamo ostao čitav dan jer sam morao da odem i proverim liniju fronta koja je obuhvatala i sela Petrovo i Jezero...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko dugo se pucalo sa pozicije broj 10?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: ... i Malopoljce. Odatle je dolazila sporadična vatra.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Celog dana?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, celog dana sa tog položaja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Drugi ljudi koji su se povukli u klisuru, da li su oni bili u stanju da napasti Srbe ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Vojnici koji su se povukli uglavnom nisu mogli da izvedu napad zato jer je deo njih bio ranjen, osmoro ih je bilo ubijeno na početku, deseti je ubijen pre 11.00, i čak ni njihovo duševno stanje nije bilo takvo da bi mogli da napadaju. Tako da kad smo mi počeli da uzvraćamo vatru na putu prema Kerkovu, to su uglavnom radili vojnici iz drugih jedinica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pokažite nam tačno put prema Kerkovu, jer ne verujem da je prikazan na mapi, možda se moramo poslužiti atlasom? Put prema Kerkovu.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Na ovoj karti taj put ne može da se vidi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Poslužite se, molim vas, atlasom sada. Znači, vi govorite o tome da su druge jedinice pucale na put prema Kerkovu pa nam pokažite taj put na ovoj karti.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Taj put ide iz Petrova kroz Lužačku klisuru i nastavlja se ovuda prema selu Rance, taj put se povezuje sa selom Rance, i to je sve usledilo nakon 11.00.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I, boreći se na tom putu, da li je to bila OVK koja je bila na tom putu i pucala na Srbe koji su bili negde drugo, ili su to bile srpske snage koje su bile na tom putu, prema vašem shvatanju?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pa radilo se o uzvraćanju vatre, o recipročnoj vatri. Srpske snage gledale su na selo, imale su pogled na selo, one su bile stacionirane iznad Račka, a mi smo pucali sa puta za Kerkovo. Međutim, nismo mogli da napredujemo dalje kako bismo se pregrupisali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste nam rekli da su srpske snage bile stacionirane na tri mesta, opšte gledano, severno i istočno od Račka. Da li su onda ljudi sa tog puta pucali na te originalne položaje "A", "B" i "C" ili na neke druge položaje? Gde su se nalazili Srbi na koje su oni pucali?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, sa pozicije "A", iz Pišata i Česte i sa pozicije "C", Kodra e Geštenjeve (Kodra e Geshtenjeve), pucnjava je omogućila vojnicima da se pregrupišu i povuku na ove položaje poput bunkera. Srbi su bili stacionirani ovde, u ovom delu i na jednom drugom mestu prema Račku. Drugi deo Srba došao je odatle iz Česte, gde je napredovala pešadija na selo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako sam ovo dobro shvatio, ispravite me ako grešim, Srbi su nakon što su se pregrupisali južno od Račka i na području gde ste vi ranije imali utvrđenja i severno od Račka, ti Srbi su se našli na udaru vatre OVK. Da li je to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Oni su se nalazili zapravo na našim starim položajima i mi smo pucali u tom smeru.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrlo dobro. Dan odmiče. Rekli ste nam šta ste vi radili. Recite nam što se dogodilo sa mrtvim telima vojnika koji su izgubili život ranije ujutro?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mislite na mrtva tela vojnika?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Jedan vojnik je ubijen kasnije na položaju kod Kodra i Šaće (Kodra e Shaqes), to je nešto više prema jugu i njega su odvezli negde oko 11.00, a komandir jedinice bio je ranjen ovde i on je uspeo da radio vezom stupi sa nama u kontakt i kaže nam da je teško ranjen. Nakon što je pao sumrak, mi smo želeli da mu priteknemo u pomoć, ali to nismo mogli da uradimo. To smo bili u stanju učiniti tek nakon što su srpske snage počele da se povlače. Zato smo se vratili na naše prethodne položaje i tamo smo zatekli mrtve vojnike, jednog u bunkeru, jednog blizu bunkera. Zatim su naši vojnici počeli pokret prema bazi i pronašli su vojnika Kadrija Sila (Kadri Syla) blizu kanala koji vodi do bunkera i zatim još jednog vojnika koji je ubijen kod zadnje kuće naše baze. Dvojica vojnika bili su pronađeni nešto dalje u drugoj kući, kao i Skender Ćari (Skender Qarri), to je vojnik koji je pronađen blizu ranjenog komandira Biljaljija, i ta su mrtva tela odvezena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li ta tela uklonjena iste noći?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li su oni kasnije sahranjeni na nekom drugom mestu, na sahrani sa vojnom ceremonijom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde tačno? U kojem selu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pokopani su u selu Malopoljce. Tako je odlučio komandant zone.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je, znači, odmah južno od Štimlja kao što Veće ovde može da vidi. To je selo, znači, odmah južno od Štimlja na izvesnoj udaljenosti od Račka. Da li je prilikom pronalazjenja i uklanjanja mrtvih tela vojnika pronađen i neki mrtvi civil?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Bilo je civila koji su bili ubijeni, ali njihova tela nisu bila uklonjena zato jer je naređenje koje smo mi imali bilo da uklonimo mrtva tela pripadnika UČK. To je bilo jedno stalno naređenje koje je važilo tokom celog rata i glasilo je da se vojnici UČK ne smeju ostaviti tamo gde su poginuli nego da se moraju skloniti i sahraniti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajte molim vas desnu stranu ove dve karte. Zanimaju me dve stvari. Prvo, na toj karti označene su neke lokacije. Počnimo sa brojem 1, ostavimo sada po strani broj 2, pogledajmo broj 1 i zatim broj 3 na severu, 4, nešto zapadnije brojke 3, 5, udolina, na to ćemo doći za koju minutu, i zatim broj 6 na brdu Česte. Jeste li vi imali vojnike OVK razmeštene na bilo kojem od tih položaja tokom toga dana?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, ni jedan. Samo na položaju broj 2, gde se nalazila baza UČK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na ovoj karti se na levoj strani nalazi spisak izvesnog broja mesta zločina i tu se nalaze imena ljudi za koje se tvrdi da su poginuli na tim mestima, osim naravno udoline gde je nađen veliki broj mrtvih ljudi pa imena nisu navedena,

ali uključujući imena ljudi koji su ubijeni na poziciji broj 2. Recite nam, jeste li vi pogledali sva ta imena i da li nam možete reći da li među njima ima imena vojnika OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Video sam ta imena i nijedno od tih imena koje ste vi spomenuli ne pripada nekom pripadniku UČK.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste vi prvi put saznali da se nešto izgleda dogodilo u selu, pri tom mislim da se dogodilo civilima?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To se dogodilo nakon što su civili otišli, napustili selo. Među njima je bilo i ranjenih. Održan je sastanak između komandanta zone i OEBS-a i civila koji su uspeli da pobegnu iz Račka, i tamo smo saznali da je u Račku došlo do masakra. Međutim, mi smo se vrlo oprezno postavili prema toj informaciji jer smo toga dana primili jako puno raznih informacija. To je bilo 15. januara uveče.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li u tom trenutku bili u stanju da odete i istražite da li su te glasine tačne ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Uveče 15. januara to nismo mogli da uradimo jer je bila zima, bilo je dosta snega, bio je mrkli mrak tako da se nismo usuđivali da idemo u tom smeru. Umesto toga odlučili smo da to uradimo sutradan kada tamo treba da dođu i i verifikatori OEBS-a. Fehmi Mujota (Fehmi Mujota) bio je zadužen za politička pitanja u komandi operativne zone UČK i on je trebao da ide sa njima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi sami otišli u tu udolinu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tamo je otišao tim OEBS-a, a sa tim timom bio je jedan naš predstavnik. To se dogodilo sledećeg dana, 16. januara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi bili među ljudima koji su otišli tamo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja sam tamo otišao kasnije, nakon što je u Račak stigao Vilijem Voker.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja ću sada svedoka zamoliti da pogleda video traku snimljenu u toj udolini, i to iz dva razloga. Prvo, da nam kaže da li je bilo ko ko se vidi da leži mrtav u toj udolini bio vojnik OVK, i drugo da nešto kaže o odeći koju ti ljudi imaju na sebi i o tome da li se ta odeća poklapa, da li je slična odeći koju su nosili pripadnici OVK. Video traka će takođe poslužiti i u smislu onoga što sam ja na samom početku rekao, u smislu prirode rana. Mislim da se traka već nalazi u tehničkoj kabini, da je to dokazni predmet 95, ERN je 1599. Zahvaljujem se gospodinu Higinu (Higgins). Imamo ovde neke beleške za te dve video trake koje ćemo sada pokazati. Prvi insert traje četiri minute i 29 sekundi, drugi insert je dug dva minuta, nešto malo manje dve minute.

SUDIJA MEJ: Je li to dokazni predmet, hoće li to biti 95A ako već ne postoji takav?

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da je to dokazni predmet 95. 95A je bio insert pokazan lordu Ešdaunu (Paddy Ashdown). A budući da je i to insert, gospođa Graham (Graham) se pobrinula, pazila na detalje pa bi se to moglo označiti sa 95B. Upravo su me podsetili da bismo trebali da slušamo i zvuk jer se na kraju čuju neke reči na albanskom, ali mislim da su izgovorene brzinom koju će prevodioci moći da prate pa ćemo ih zamoliti da nam to prevedu.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je kraj tog inserta. Mislim da ima još jedan. Pre nego što njega vidimo, napravićemo pauzu da postavim još dva pitanja. Da li je bilo ko od tih muškaraca koje vidimo na ovom video filmu pripadnik OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, niko od njih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A odeća koju ste videli na njima, da li je ona bila imalo slična odeći koju su u to vreme nosili pripadnici OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nema poređenja zbog toga što su vojnici UČK nosili uniforme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Razmislite malo, da li možete da se setite, da li su ljudi obučeni na takav način uopšte služili u OVK kao vojnici?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, ne u takvoj odeći. Mi smo mogli da nosimo civilnu odeću samo kao donji veš zbog toga što nismo imali specijalni donji veš kao deo uniforme.

TUŽILAC NAJS: Možemo li pogledati sledeći insert?

(Video snimak)

ŠUKRI BUJA: Ja verujem da ste videli lica neprijatelja, neprijatelja koji je ove albanske civile kidnapovao i doveo ih ovde na pokolj. Ove slike pokazuju pravo lice neprijatelja. I UČK je uvek razmišljala i htela da odbrani ove civile, da ih zaštiti. Ne mogu ništa više da kažem u ovom momentu, mislim da je ovo dovoljno. Poruka čiji ste vi svedoci je dovoljna. Ovo nije samo srpski masakr, to je masakr u kome je učestvovala međunarodna zajednica. Srpske snage se već izvesno vreme stacioniraju u Štimlju, Uroševcu, i sve snage koje su okupirale ta mesta krše sporazum. Mi smo se uzdržavali od uzвраćanja da ne bismo kršili sporazum, a oni su nam prišli iza leđa, prišli su iza leđa ovom selu da bi ga napali. To je sve što imam da kažem.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo ste bili vi, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Primitili smo kako ste bili obučeni i kako su bila obučena dvojica ljudi pored vas. Ko su ti ljudi?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To su moji oficiri.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odeća koju ste nosili, da li je ona bila tipična ili je bila neobična za vojnike OVK u to vreme?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Vojnici UČK su nosili takve uniforme, i imali su i druge vrste uniformi, ali sve su bile vojne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada ćemo preći na par drugih tema koje nameće ovaj incident. Koji nivo naoružanja je imao u to vreme tipičan vojnik UČK? Koliko je imao oružja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Vojnici UČK bili su naoružani automatskim oružjem, a neki su imali AK-47. Bilo je vojnika bez automatskog oružja, ali oni su imali oružje kalibra 12,7, 7,9 milimetara, i bilo je pomoćnih snaga koje su imale oružje kalibra 12,7 i 7,9 i možda po neki revolver.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je neki pojedinačni vojnik imao više od jednog komada oružja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nismo imali dovoljno ni da damo svakom po jedno, a kamoli da damo nekom dva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To me dovodi na sledeću temu. Vi ste izgubili oko deset vojnika u početnim fazama i izgubili ste kontrolu nad svojom bazom u selu, zar ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, na početku borbi smo imali osam žrtava, onda je još jedan vojnik poginuo na brdu oko 11.00 i bilo je takođe oko osam ranjenih, lakše ili teže.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite mi koliko ste otprilike oružja izgubili kada su srpske snage ušle u selo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Izgubili smo četiri automatske puške, kao i neko naoružanje kalibra 12,7 i 7,9 milimetara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ste imali pušaka kalibra 7,9 milimetara, ukupno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Jednu, i jednu 12,7.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste u to vreme znali, mada ste nam to već rekli, da se vodi neka istraga ili da treba da započne neka istraga u Račku pod rukovodstvom sudije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Izvinite, kada? Kada mislite to?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Posle napada i posle posete OEBS-a?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste nam čak i kako se zove sudija prema vašem saznanju. Rekli ste nam koliko su oružja izgubili pojedinačni vojnici, a šta nam možete reći o bazi? Da li je tamo bilo nekog uskladištenog oružja koje je moglo biti izgubljeno u ovom incidentu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mogli su uzeti četiri automatske puške od ubijenih vojnika. Mogli su uzeti dva redenika sa mecima i mogli su uzeti izvesnu količinu municije za automatske puške.

TUŽILAC NAJS: Sada bih hteo da pokažem časnom Sudu još jedan video snimak. To je, kao što sam objasnio juče, snimak koji su nam dale srpske vlasti u toku istrage sudije Marinković. To je broj V0003923 i treba nam broj za dokazni predmet.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 210.

TUŽILAC NAJS: Ako bi sada tehnička kabina mogla da prikaže ovaj video snimak. Ja bih vas zamolio, gospodine Buja, da pogledate ovaj snimak i da nam date svoj komentar da li je ovo oružje ili neki njegov deo mogao biti oduzet od OVK u Račku u to vreme. Trebalo bi da napravimo pauzu posle prvih 17 sekundi.

(Video snimak)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo šta ste upravo videli, šta biste rekli o mogućnosti da je to oružje oduzeto od OVK, od vojnika OVK? Je li to moguće ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To liči na naše oružje, naročito teško naoružanje, ova puška 12,7, ali ne ovaj veliki sanduk koji je tamo prikazan i ostala količina municije.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS: Možemo da nastavimo.

(Video snimak)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da ima još jedan mali deo. Molim premotajte brzo do kraja ovog inserta. Ovo oružje koje ste upravo videli šta kažete, da li je moguće, nismo mogli za ovo kratko vreme da prevedemo izveštaj koji smo dobili sa srpskog, nismo imali vremena, dakle, šta biste rekli o mogućnosti da je ovo oružje oduzeto od OVK i šta biste rekli o čistoći i stanju oružja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ta količina oružja je veoma velika. Mi toliko nismo imali. Čak i kada bi se spojile jedinice iz Račka i Ranca, ovo bi bila prevelika količina oružja jer je dobro poznato da je u našoj bazi u Račku devet vojnika ubijeno, a ovde ima previše oružja za devet vojnika. Oduzeta je jedna puška 12,7 i jedna 7,9, a ovo je prevelika količina.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta biste rekli o stanju oružja, o čistoći?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pre svega, UČK nije imala nikakve automatske puške sa bajonetima. Oni su imali puške bez bajoneta, a ove bombe, ručne bombe koje smo videli, takve nisu imali čak ni pripadnici posebnih jedinica pod komandom komandanta zone. Čak ni oni nisu imali toliko ručnih bombi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Časni Sude, neću gubiti vreme sa ostatkom ovog video inserta. Ima jedan deo broj 4, sa ručnim bombama i mecima, ali nećemo ga gledati. Optuženi ima pravo

da ispituje o tome ako želi. Imam još nekoliko pitanja opšte prirode pre nego što se vratimo na to. Vi ste u to vreme bili zabrinuti zbog toga što se srpske snage razmeštaju oko Račka i smatrali ste da je napad moguć. Da li je seljanima nešto savetovano?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Uopšte govoreći, naši vojnici i sektor za civile su bili u kontaktu i razgovarali sa seljanima u slučaju opasnosti, kao što je bio slučaj 1998. godine, kada smo upozorili seljake da postoji opasnost od srpske ofanzive, i takođe smo ih upozorili pre nego što su počele borbe u Račku. Nikad im nismo izdavali naređenja da napuste selo, ali oni su sami, većina stanovnika Račka je odlučila da ostanu u selu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ima još dva dokumenta koja bih hteo da pogledate. Oni su već uvedeni u spis. Dokazni predmet 179, molim vas. Ovo je dokument koji je već uveden preko generala Mezoneva (Joseph Omar Michel Maisonneuve). To su beleške sa njegovog razgovora ili sastanka koje je imao sa pukovnikom Bogoljubom Janićevićem 16. januara. Ako bismo mogli staviti engleski na grafoskop, a original da damo svedoku. Mislim da svedok razume srpskohrvatski. I ako pogledamo na grafoskop, videćemo koje sam ja pasuse označio i gde bih želeo da svedok prokomentariše. U sredini monitora ima jedan pasus za koji bih hteo da mi kažete da li odgovara istini. Pročitaću na engleskom: "Ubijeno je 15 osumnjičenih za terorizam. Pokušali smo da ih nađemo. Nema nikog u selu. Otišli smo u šumu i bunkere koji su malo iznad sela. Verujemo da je njihov glavni štab u Lužnici (Luzhnice) gde je velika grupa otvarala vatru iz naoružanja 12,7 milimetara. OVK su koristili snajpere, kineske minobacače, bacali mine na policiju i granate iz minobacača 81 milimetar preko brda. Policija je vršila pretrage dok nije stigla do bunkera. Zaustavila se zbog vatre i pošto su isterali vojnike iz bunkera našli su oružje, jedan "brauning" (Browning), nekoliko mina za ručni bacač, 36 automatskih pušaka, 2.000 metaka, dve snajperske puške i tome slično". Šta biste rekli, da li je ovo tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. To nije tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda imamo probleme sa prevo-dom. Šta biste rekli da li je to tačno, da li je 15 terorista ubijeno? Izvinite, da li me čujete, gospodine Buja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je tačno da je ubijeno 15 terorista ili manje pod pretpostavkom da terorista znači pripadnik OVK?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pre svega, ne znam koji se ovde glavni štab pominje u Lužnici ili Lužnicu. Ja imam ovde dokument na srpskom gde piše Lužnice, a to je "Luzhnice", koja nije bila u mojoj zoni odgovornosti i zapravo je vrlo daleko od Račka, i ne mogu da odgovorim da li su oni zarobili neko oružje. Jedinica u Račku i u bazi u Račku imala je četiri oduzete automatske puške kalibra 12,7 i 7,9.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, što se tiče Lužnica koje možemo naći na našoj mapi na strani 11, P19, to je tu na vrhu strane, i jasno je više od deset kilometara udaljeno. Ukoliko su oni našli to oružje na tom mestu, da li je to imalo ikakve veze sa OVK u Račku?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, jer mi nismo imali nikakve jedinice u našoj zoni koje bi bile povezane sa Lužnicom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim poslužitelja da okrene drugu stranu na engleskom i na sredini strane spominje se: "Na početku operacije videli smo ljude u crnim uniformama, policajce UČK kako koriste žene i decu kao zaklon u bekstvu." Da li je u OVK bilo ljudi koji su nosili crne uniforme?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo nekih vojnika UČK u crnim uniformama koji su bili tog dana u Račku?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, ne u Račku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo govora o tome da se žene i deca koriste kao zaklon u Račku ovog dana kao živi štit, ili da li su to ikada činili? Ali taj dan u Račku nas najviše zanima.

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Naravno da ne, jer to je bilo albansko stanovništvo, to su bile naše porodice, rođaci, braće i sestre samih vojnika.

TUŽILAC NAJS: Sada bih pokazao svedoku drugi dokument koji je već postao dokazni predmet. Datum na dokumentu je 16. januar 1999. godine, i to je izveštaj MUP-u Republike Srbije vezan za događaje ovog dana. Nećemo oduzimati vreme Sudu detaljno razmatrajući ovaj izveštaj. To možemo učiniti kasnije.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva 211.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Kao izveštaj navodno iz tog vremena, hteo bih da ga pogledate, gospodine Buja i da prokomentarišete njegovu tačnost, zapravo tačnost konkretnih tačaka u njemu. Stavićemo original na grafoskop. Stavićemo engleski na grafoskop i pogledajte drugu stranu, molim vas. Tu imamo pasus koji se odnosi na Račak, počinje sa "15. januara...". Dalje piše: "Borba sa teroristima trajala je do 15.30. Tokom pretraživanja sela otvorena je vatra na policajca iz 'brauninga', mitraljeza kalibra 12,7 i minobacača. Teroristička grupa je eliminisana uz maksimalne napore policije". Šta biste rekli da li je ovo tačno, da li je istina?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pre svega, mi smo otvorili vatru, u stvari prvo su srpske snage sa brda Česta otvorile vatru, a u 15.00 prema našoj kasnijoj analizi započela je operacija koja je trajala do 18.00 ili 19.00, u tišini bez pucnjave, sve dok oni nisu ponovo zauzeli položaje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako pogledamo istu stranu malo niže, tu se govori sledeće: "Tokom operacije, oko 60 pripadnika šiptarske terorističke bande su likvidirani", a vi ste već rekli da je iz vaše grupe ubijeno oko desetoro, a ostali koji su poginuli nisu imali nikakve veze sa OVK. Je li to tačno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na dnu strane piše sledeće: "Sledeće stvari su nađene na mrtvim teroristima: tri 'brauning' protivvazdušna mitraljeza. Tačno ili netačno? Gospodine Buja, da li je to tačno za tri 'brauninga'?"

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Pronađen je samo jedan 12,7.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dalje ide dva karabina, 36 automatskih pušaka, 1.802 metka različitih kalibara, ručne bombe, dvogled, i tako dalje. Da li je to tačno ili ne?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, vi kažete da to oružje jeste pronađeno ili da nije pronađeno?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Netačno, nije pronađeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Molim vas lepo da se primaknete mikrofону jer prevodioci imaju poteškoća. Imam još samo nekoliko pitanja za ovog svedoka. 1998. godine, a zatim i 1999. godine vi ste posmatrali srpske snage i srpske vojne snage. Jeste li posmatrali i srpske policijske snage?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li videli neke paravojne grupe? Spomenuli smo "Crnu ruku", ali da li ste videli još neku drugu paravojnu grupu?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Videli smo paravojne grupe koje su takođe nosile crne uniforme. Tokom zime imale bi bele uniforme. "Crna ruka" je bila relativno dobro poznata među albanskim civilnim stanovništvom jer su oni operisali noću i ubijali civile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li imali priliku da slušate radio komunikacije između te tri grupacije, vojske, policije i paravojske?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Kad je reč o vojsci i policiji da, mi smo uspeali da uhvatimo neke kratke kodirane poruke, a slušali smo

i otvorene razgovore koji su obično bili veoma kratki. Međutim, kad je reč o paravojsci, mi nikada nismo uspeli da uhvatimo te komunikacije jer prema informacijama koje smo dobili od civila koji su ih videli, oni su koristili druga sredstva komunikacija. Koristili su mobilne telefone.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iz razgovora koje ste čuli, a koje su vodili vojska i policija, šta se dalo zaključiti ko je koga kontrolisao?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Obično bi to bila vojska, a policija bi postupala po njihovim naređenjima. Na taj način su izvodili zajedničke operacije. Masakr u Račku bila je zajednička operacija policije i vojske. Među njima bilo je i srpskih civila i srpske paravojske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li na osnovu poruka koje ste čuli bili u stanju da identifikujete na kom nivou vojska komanduje vojskom i policijom?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Vojska je bila na višem nivou, oni su komandovali. Čuli smo brojke, na primer 401, to označava jedinicu. Bilo je drugih brojki, 401 se je često spominjala i ja mislim da je komandni nivo bio u okviru vojske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kada je reč o konkretnom nivou sa kojeg su dolazile instrukcije, da li možete nešto o tome reći?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Moglo se raditi o nekom pukovniku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li čuli neka konkretna uputstva koja su imala uticaja na položaje kosovskih Albanaca, pogotovo nakon početka bombardiranja NATO pakta?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Stalno sam putem radio komunikacija slušao stvari, a ono što sam uspeo da potkrepim je to, kad smo u radio komunikacijama čuli da se reč "terorističke bande" koristi za civile koji su krenuli prema Crnojlejskoj klisuri (Gryka e Carraleve) i prema Albaniji, kada se raseljavalo okolno stanovništvo. Ja sam video tu kolonu, taj konvoj ljudi i prema tome bio sam u stanju da vidim da je to naređenje sprovedeno od strane srpske policije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste nam sada rekli o onome što ste videli. Međutim, mene zanima šta ste vi na radiju čuli, a što se odnosilo na ono što ste videli?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Pa upravo se o tome i radi. To su bila naređenja da se terorističke bande, kako su ih oni zvali, povedu u smeru Albanije. To je ono što sam ja čuo na radiju i nakon toga sam video stanovništvo ili "terorističke bande", kako su ih oni zvali, i na taj način sam mogao da potvrdim da su oni civilno stanovništvo koje je išlo prema Albaniji zvali "terorističke bande".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to jedina stvar koju ste čuli o kosovskim Albancima ili ste čuli i neke druge stvari?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Te bi poruke obično bile veoma kratke i nismo uspeli tu mnogo toga da elaboriramo, jer su poruke vrlo često bile i kodirane. Međutim, oni su često koristili ovakve uvredljive izraze kao ove koje sam spomenuo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. I još jedno, možda poslednje pitanje. Vratimo se na trenutak na seljane koji su živeli u Račku, a to se možda odnosi i na druge seljane. Da li ste vi otkrili da li će se nešto dogoditi seljanima koji nisu bili pripadnici OVK, ako se sazna da oni znaju gde je bazirana OVK i da li će se njima onda nešto dogoditi?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Drugim seljanima su se događale iste stvari bez obzira na to da li je bilo prisutnosti UČK ili ne. Bilo je slučajeva da su masakrirani civili koji nisu imali apsolutno nikakve veze sa UČK. U opštini Lipljan (Lipjan) bilo je nešto što sam ja video, zatim još jedna u Gruklini. Zatim, masakr dvanaestorice civila iz Uroševca-Sojevo (Sojeve), ili u opštini Uroševac.

TUŽILAC NAJS: Ja sam mislio na nešto drugo, ali mislim da ne moramo o tome više da raspravljamo. To su bila sva moja pitanja. Hvala.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, pre nego što počnem ispitivanje, želeo bih da me obavestite koliko ćete mi dati vremena, s obzirom da je ispitivanje trajalo dva sata i 40 minuta punih, plus što imamo izjavu dužine od 25 stranica. Nadam se da je to očigledno.

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Prvo, mi ćemo odlučiti koliko je vremena potrošilo Tužilaštvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To piše na satu, nećemo valjda da odlučujemo da li je danas ponedeljak ili utorak. U 11.30 je počelo ispitivanje.

SUDIJA MEJ: Vreme koje je ukupno potrošila Tužilaštvo, prema mom proračunu je jedan sat i 54, 55 minuta. Dakle, zaokružimo to na dva sata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Moramo biti sigurni da u vezi sa ovim vašim izjavama ne dođe do neke zabune. Vreme koje je potrošilo Tužilaštvo je, kao što sam rekao, bila otprilike jedan sat i 55 minuta. Ali u redu, možemo to zaokružiti na dva sata. Imajući to u vidu, videćemo kako vi napredujete. Ako bude puno svađanja, ponavljanja i irelevantnih stvari, vreme za unakrsno ispitivanje biće skraćeno. U svakom slučaju, danas možete početi, imaćete još pola sata, a onda ćemo sutra dalje odlučiti. Ja lično mislim da bi tri sata bio maksimum. Međutim, razmotrićemo to. Izvolite. Dakle, počnite danas i onda ćete imati otprilike još dva i po sata sutra.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Počeli ste s tim da ste osuđeni za 13 godina zatvora zbog učešća u demonstracijama. Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, zbog učešća u demonstracijama 1989. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je bila optužba po kojoj ste osuđeni?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Optužba je bila zasnovana na Krivičnom zakonu Jugoslavije, član 114 i 139. U drugostepenom postupku to je opovrgnuto zato što nije bilo dobro zasnovano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, recite mi, pošto ja nisam nikakav krivični pravnik, za šta je bila, za koje krivično delo je bila optužba, svakako ne za učešće u demonstracijama?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To nije bio zločin. Ja sam bio optužen za učestvovanje i za navodno organizovanje demonstracija. Dobio sam političku kaznu, politički motivisanu kaznu, član 114 koji je penalizirao sve Albance na Kosovu i dobili su između jedne godine i deset godina zatvora. Ja isto nisam advokat pa ne mogu o tome više govoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, na žalost. Na žalost, to nije tačno jer takve kazne za takva dela ne postoje, ali da vam osvežim pamćenje. Da li ste vi u to vreme o kome govorite iz zasede napali vozilo patrole policije u kome se nalazio policajac Fatmir Ćerimi (Fatmir Qerimi), takođe Albanac iz Lipljana?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To je nešto što je inscenirano na srpskom sudu. Dobio sam maksimalnu kaznu od 13 godina. U drugostepenom postupku je taj deo opovrgnut, jer nije bilo nikakvih dokaza da se ja osudim za to delo i zato sam bio optužen i osuđen za demonstracije iz 1989. godine, a kazna mi je smanjena na devet godina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sami ste rekli da ste pušteni, znači niste bili 13 godina, nego ste bili četiri valjda ili koliko, ali, dakle, nije vam suđeno za učešće na demonstracijama nego vam je suđeno na napad na vozilo patrole policije u kojem je isto tako bio vaš sunarodnik Albanac Bakim Ćerimi (Bakim Qerimi) iz Lipljana, je li tako, a ne za političko delo učešća u demonstracijama? Da ili ne?

SUDIJA MEJ: Gledajte, upravo ovako gubimo vreme. On je na ovo pitanje već odgovorio. On je odgovorio na to pitanje. Idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je drugog aprila 1999. godine, želim prvo, ako dozvolite, gospodine Mej, da postavim nekoliko pitanja o ličnosti pa onda ću da pređem na ovo, dakle drugog aprila 1999. godine u Uroševcu kidnapovani su Mile Vuksanović, sanitarni inspektor i Đemo Ljika (Gjemo Lika) iz Uroševca? To vam povezujem sa činjenicom da je Miljazim Derguti (Milazim Derguti) koji je bio zatvoren posle rata i proveo dva-tri meseca, zatvoren od UNMIK-a (United Nations Mission in Kosovo), i proveo dva-tri meseca u zatvoru u Bondstilu u američkoj bazi. On je tada izjavio i priznao da su kidnapovani Vuksanović i Ljiku, predati višoj komandi, to jest Šukri Buji. Da li vam je to poznato da su vaši kidnapovali ove ljude i da je ovaj uhapšen od UNMIK-a u Bondstilu (Bondsteel) priznao da su oni predati vama? Je li to tačno ili nije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: To nije tačno, jer ljudi koje vi spominjete meni nisu poznati, a izjava ove osobe koju ste vi spomenuli, ako on uopšte postoji u tom obliku, i ukoliko je on učestvovao u tom kidnapovanju, onda je on samo dao svoju verziju događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato da je advokat Asim Ismajli (Asim Ismajli), takođe Albanac koji je bio angažovan na pronalazaženju ovih kidnapovanih ubijen na putu Uroševac-Vitina (Viti) i to posle odlaska naših snaga, posle 10. juna? Da li vam je to poznato?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ja nisam zadužen za obezbeđenje. Mi nismo zaduženi za to. Za to je odgovoran KFOR (Kosovo Force) i administracija UNMIK-a (United Nations Mission in Kosovo).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam da li su u to bili umešani vaši ljudi, konkretno u to ubistvo?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vaši ljudi, govorim samo o onima koji su vama bili podređeni, ubili i bivšeg policajca Mejdiju Sulejmanija (Mehdi Sulejmani)? To bi trebalo da vam bude poznato, jer je inače ubijeno još sedam Albanaca koji su bili u kontaktu sa ovim ljudima koji su kidnapovani. Da ili ne, samo kažite, pa da idemo dalje, da ne gubimo vreme?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znate. Dobro. Vi ste živeli u Švajcarskoj i kako kažete, bavili ste se pitanjima podrške za Kosovo, podrške od Albanaca. Kakva vrsta podrške?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Organizovani su skupovi zajedno sa drugim Albancima. Oni su informisani o situaciji na Kosovu i dakle te stvari, radilo se uglavnom o informisanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vaša aktivnost je bila isključivo vezana za oblast informisanja?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u martu 1998. godine sa Hašimom Tačijem (Hashim Thaqi), Kadrijom Veseljom (Kadri Veseli) koji su bili šefovi u vašoj organizaciji, kao i sa još 27 muškaraca i još jednom ženom došli iz Albanije naoružani na Kosovo. Je li tako? Marta 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Došli smo na Kosovo, nas negde 30 vojnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ova lica koja sam pomenuo, je li tako, Tači i tako dalje, i svi naoružani?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste svi prošli vojnu obuku i da je među vama bilo pripadnika UČK iz Hrvatske, kao i onih koji su se obučavali u francuskoj Legiji stranaca (La Legion Etranger)?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Nije bilo UČK u Hrvatskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja kažem: "UČK iz Hrvatske".
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Časni Sude, molim vas da me ne prekidaju dok odgovoram. Dakle, upravo sam objašnjavao ko se nalazio u toj grupi od 30 ljudi. Dvojica od njih bili su bivši oficiri koji su imali iskustvo iz rata u Hrvatskoj. Iz informacija koje sam ja imao, znam da je jedan od njih, Bekim Beriša (Bekim Berisha) bio ranije u nekim stranim formacijama kao ova koju ste vi spomenuli, francuska Legija stranaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U četvrtom pasusu na trećoj strani vaše izjave piše: "Među nama je bilo pripadnika UČK koji su bili iz Hrvatske. U UČK su bila i dvojica Albanaca koji su se obučili u francuskoj Legiji stranaca, nisam ih pre toga poznavao, čija je specijalnost bila da nas obuče da organizujemo vojnu strukturu i kako da njom upravljamo." Je li tako? Dakle, to piše u vašoj izjavi.
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste u martu 1998. godine po naređenju, kako vi to zovete, Glavnog štaba, išli da regrutujete ljude za rat. Je li to tačno?
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, na osnovu naređenja Glavnog štaba dobio sam zadatak da započnem sa organizacijom jedinica i da se pripremimo za rat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste lično morali da organizujete jedinice u Štimlju, Mališevu, Rancu i Uroševcu. Je li tako?
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da. Prva jedinica osnovana je i počela je delovati i organizovala je i druge jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle, mart 1998. godine, vi mobilizujete ljude po naređenju vašeg glavnog štaba na celom Kosovu za rat. Da li sam dobro razumeo vaše svedočenje?
SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Mi govorimo o mobilizaciji, ne o regrutaciji, jer ljudi su se dobrovoljno javljali da postanu članovi OVK i oni bi bili kooptirani nakon razgovora sa njima i kao rezultat

toga osnovana je prva jedinica u Drenici. Za to je bilo zaduženo petoro ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Da bih ovde bio precizan, čitam vam samo dve reči sa dna treće strane: "da regrutujemo ljude za rat" piše ovde, "da regrutujemo ljude za rat". Dakle, 1998. godine, u martu. Je li tako? Ovo piše u vašoj izjavi "regrutacija", a ne ovo što vi kažete. Da li je tačno da je tada Azem Sulja (Azem Sylja)...

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Oprostite, molim vas, mogu li to razjasniti.

SUDIJA MEJ: Da, razjasnite to, u kompletnom značenju.

SVEDOK BUJA: Molim vas da ne vadite delove moje izjave, jer ako to izvadite iz konteksta, to bi se moglo zloupotrebiti i pogrešno citirati. Naređenje koje smo mi dobili bilo je da počnemo da regrutujemo vojnike, a način na koji smo to radili je bio princip dobrovoljnosti. Tako su zapravo počeli naši pokušaji da to organizujemo.

SUDIJA MEJ: Ja ne mogu naći ovaj izraz "regrutovati za rat" u engleskoj verziji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nemam englesku verziju.

TUŽILAC NAJS: Nemam je ni ja, a mislim da bi svedoku trebalo dati neki dokument i staviti pred njega ili barem na grafoskop kako bi se utvrdila tačnost onoga što optuženi želi da kaže.

SUDIJA MEJ: Molim da se svedoku dostavi njegova izjava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas da...

SUDIJA MEJ: Dakle, dok čekamo na to, a pronašli smo taj paragraf, na engleskom stoji: "Kad smo stigli u dolinu Drenice, u martu 1998. godine, petorica su se odvojila iz naše jedinice. Odvojili

smo se na osnovu naređenja Glavnog štaba OVK da odemo i da regrutujemo ljude za rat u drugim regionima. Trebalo je da organizujemo jedinice u Štimlju, Mališevu" i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači utvrdili smo to, "regrutuju za rat". Da li je tačno da je tada Azem Sulja, star 45 godina iz mesta Kišna Reka (Kizhareke), u opštini Glogovac (Glogoc) bio priznavan kao nekakav glavni šef UČK? Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, ne kao glavni šef UČK, nego tek mnogo kasnije je, koliko sam ja shvatio, Azem Sulja bio imenovan za komandanta OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, da ne biste dalje tražili, samo sledeći pasus posle ovoga koji se nastavlja na strani četiri kaže, počinje: "Hašim Tači je naredio da se sprovede akcija regrutovanja", i to neću da čitam da ne bi gubio vreme, a završava se sa rečenicom: "Azem Sulja, star 45 godina iz mesta Kišna Reka u opštini Glogovac je tada bio", kako vi zovete ovde, "vrhovni komandant UČK", i on je u februaru 1999. godine bio čak na konferenciji u Rambujeu (Rambouillet).

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Da, jer u vreme konferencije u Rambujeu meni je postalo jasno da je glavni komandant UČK Azem Sulja, a naređenje za mobilizaciju, ne regrutaciju stanovništva je nešto što je bilo objavljeno u medijima, i celo stanovništvo bilo je mobilizovano do početka bombardovanja NATO pakta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovde vam isto i u ovom pasusu koji sam pročitao stoji isto "regrutacija po naređenju Tačija", ali da idemo dalje. Kako to kad je on bio glavni komandant, kako tada tvrdite, da Tači bude šef delegacije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Zato jer je on bio direktor političkog direktorata u Glavnom štabu. On je bio čovek koji se bavio političkim pitanjima u UČK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vama je dužnost bila da donosite oružje iz Albanije i da izvršavate vojne akcije. Je li to bila pre-

cizno vaša dužnost, kao što je ona u Švajcarskoj bila da se bavite informisanjem, tako sad da donosite oružje iz Albanije i da izvodite vojne akcije? Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne. Moja dužnost bila je da pratim 120 vojnika koji donose oružje, a ja sam bio komandant operativne zone Nerodimlje i imao sam sva zaduženja regionalnog komandanta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U prvom pasusu na šestoj strani vaše izjave kažete decidno: "Dužnost mi je bila da organizujem jedinice za vreme najtežeg perioda, kada smo sami morali da donosimo oružje iz Albanije i u isto vreme izvršavamo vojne akcije". I dalje kažete da ste radili na tome da vrbujete ljude da se priključe UČK i da ste to radili od marta do maja 1998. godine. Znači, od marta do maja 1998. godine donosite oružje i izvršavate vojne akcije i vrbujete ljude. Koje ste vojne akcije izvršili vi, koliko ste ljudi ubili tada?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Molim vas, ovo je vrlo široko pitanje i hteo bih da odgovorim na svako potpitanje posebno.

SUDIJA MEJ: Da. Prvi deo je da li je bila vaša dužnost da organizujete ljude tokom tog teškog perioda, da dovezete oružje iz Albanije i istovremeno izvodite vojne akcije? Da li je to tačan opis vaše uloge?

SVEDOK BUJA: Da. Ja sam morao da organizujem jedinice UČK 1998. godine i vojnici su bili angažovani na nošenju oružja. Bili bi slati u Albaniju gde bi dobijali naoružanje i to su bili pripadnici moje jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Preostao je zadnji deo pitanja, koliko ste ljudi ubili u tim vojnim akcijama od marta do, kažete do maja 1998. godine?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne mogu reći koliko sam ljudi ubio jer smo bili na frontu i trajale su borbe, ali budite uvereni da su oni ljudi na koje sam ja uperio svoj nišan pali, ne znam da li su

poginuli ili ne, ali oni na koje nisam nišanio nisu poginuli. One na koje sam nišanio su bili srpski policajci, vojnici i pripadnici paravojskih formacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I koliko ste ih tada pobili u to vreme?

SUDIJA MEJ: On vam je upravo odgovorio na pitanje. Kaže da ne može reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Mej, na to ćemo doći kasnije, na ovo što vi ovako intervenišete. A da li je tačno da je UČK 1993. godine jednom vojnom odlukom sva ova područja Makedonije, Srbije, uključujući Kosovo i Crne Gore, nazvao područjima ili zonama čiji je cilj bio da se uzurpiraju teritorije koje ste proglasili albanskim? Da vas podsetim, da se ne bi opet mučili, na istoj strani srednji ovaj pasus, znači na strani 6, OVK je 1993. godine, dakle 1993. godine jednom vojnom odlukom područja Makedonije, Srbije, Kosova i Crne Gore nazvao područjima ili zonama, ali to je u stvari bio politički plan čiji je cilj bio da se oslobode albanske teritorije. Vi ste, znači, sve ove teritorije proglasili albanskim. Je li tako?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Potreban je dugačak, opširan komentar da bih ovo objasnio. Politička odluka koja je doneta 1993. godine, kada je osnovana UČK, imala je za cilj da oslobodi okupirane albanske teritorije, a smatralo se da su okupirane albanske teritorije, između ostalog izvesne teritorije u Makedoniji, Srbiji i Crnoj Gori. Za ovom odlukom usledila je vojna odluka koja je ove teritorije podelila na zone. Prva zona bila je operativna zona Kosovo, druga je bila operativna zona Makedonija i tako dalje. Tako je bilo u početku. Međutim, posle reakcije onih koji određuju međunarodnu politiku, Glavni štab je seo i razmislio o političkoj dimenziji UČK i doneo političku odluku da se odrekne ovih dosta širokih ambicija i da se koncentriše na Kosovo i oslobađanje teritorije Kosova, tako da je Kosovo nazvano zonom aktivnosti UČK, a

podzone Kosova su postale operativne zone. To je bila više politička nego vojna odluka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li je ta vaša aktivnost koja se ispoljila primenom sile i ubistvima o kojima ste maločas govorili, bila u funkciji upravo zauzimanja, vojnog zauzimanja ovih teritorija Makedonije, Srbije, Crne Gore? Uostalom, u Makedoniji to još uvek traje. Da li je ili nije?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Cilj UČK je odredio vrhovni štab kao naš ratni cilj i u tome sam ja učestvovao, jer ovaj rat je nama nametnut. Prvi koji su koristili nasilje, koji su zatvarali ljude, otpuštali ih sa posla i maltretirali ljude na ulicama su bili predstavnici režima, tako da su ljudi priterani uza zid. Naša strategija za akciju je bila ovakva, čak iako na drugim teritorijama, kao što Makedonija i Crna Gora, UČK nije bila aktivna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite, na primer na strani 8 i tako dalje, ali ja ne moram da vas podsećam na vašu izjavu, valjda je znate, da su za vreme rata ljudi na primer pobjegli iz sela Rance zbog opasnosti, da ste inače upućivali seljane određenih mesta da napuste selo, da ste imali čak i civilni odsek koji se, kažete, time bavio? Dakle?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: U okvirima komande operativne zone Nerodimlje kao i u drugim operativnim zonama imali smo nekoliko sekcija i ovo je bila sekcija za odnose sa civilima čiji je zadatak, između ostalog, bio da upozori stanovništvo na moguće srpske napade. Ova sekcija je to i uradila u vreme prve ofanzive 23. avgusta, kada su vaše snage preduzele ofanzivu širokih razmera i spalile selo Račak, Petrovo Selo, Jezero, Malopoljce, gde nije bilo nikakvih pripadnika UČK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Budite ljubazni pa mi precizno odgovorite na ovo pitanje. Da li je vaša taktika bila da kažete seljanima da napuste selo, onda da to selo utvrdite i koristite za napade na vojsku i policiju, a posle to prikazujete kao napad na selo i civilno stanovništvo? Je li to bila, prosto rečeno, vaša taktika?

SVEDOK BUJA – ODGOVOR: Ne, to nije istina. Seljani bi bili upozoreni i mogli su da ostanu ili da odu, kako sami odluče. Mi smo ih samo upozoravali na opasnost koja pretila civilnom stanovništvu. Ostali bismo u selima kao što je Rance, gde je bilo vrlo malo civila, samo oko četiri porodice, iako Rance ima 70 kuća. To je bio jedan kraj gde nije bilo civilnog stanovništva. Međutim, u Račku, Petrovu i Malopoljcu bilo je civilnog stanovništva, nije bilo nikakvih pripadnika UČK ili jedinica UČK i ipak su ova sela napadnuta i spaljena. U Petrovu i Malopoljcu nije bilo UČK. Međutim, srpske snage su ipak uništile ova sela. Naša strategija je bila da se utvrdjemo u mestima gde nije bilo civilnog stanovništva da ga ne bismo ugrožavali.

SUDIJA MEJ: Sad ćemo prekinuti za danas, gospodine Miloševiću. Sada je 16.12 h. Danas nećemo nastavljati više.

TUŽILAC NAJS: Mogu li samo da informišem Sud, kao i optuženog, da imamo teškoće sa premeštanjem potencijalnih svedoka, tačnije teško nam je da pomeramo avio letove obzirom da je počela letnja sezona, tako da naš sledeći svedok Zunići Isuf (Zhu-niqi Isuf) mora da dođe u petak ujutro. Njegov let ne možemo da promenimo, tako da ćemo promeniti redosled njegov i svedoka Hendrija, tako da ćemo odmah sutra početi sa ovim svedokom koga sam spomenuo.

SUDIJA MEJ: Gospodine Vladimirov (Wladimiroff), zapravo sam hteo da pokrenem jedno pitanje sa amikusima, mada sad nije zгодan trenutak, ali ipak to je pitanje koje moramo rešiti, a to je sledeće. Došlo je do promene situacije, generalno govoreći, pošto sada optuženi ima saradnike i ovo suđenje se razvija, a Pretresno veće zaista mora da ima u vidu i sredstva koja se troše na ovo suđenje. Ono što sam ja želeo je da vas zamolim, tačnije da razmotrimo svi zajedno novu strukturu što se tiče prijatelja suda, u kojoj bi učestvovali sva trojica naravno, ali samo jedan dnevno. Hteo bih da to razmotrite i možda biste mogli da nam date uskoro svoj odgovor.

Mi imamo izvesne obaveze prema međunarodnoj zajednici da obezbedimo da troškovi suđenja ne budu previsoki.

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV: Odgovoriću na to kada se konsultujem sa ostalim prijateljima suda. Koji datum je Pretresno veće imalo u vidu?

SUDIJA MEJ: Ako imate nedelju dana na raspolaganju, da li bi to bilo dovoljno?

PRIJATELJ SUDA VLADIMIROV: Da, hvala.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Izgleda da je u poslednjem trenutku iskršao neki problem sa sudnicom. Sutra ćemo možda morati da počnemo u 9.00. Bilo je predviđeno da počnemo u 9.30. Gospodine Buja, molim vas da budete spremni da počnete sutra u 9.00. Dobićete poruku o rasporedu suđenja uskoro.

Fond za humanitarno pravo